Port Arthurin SUURJUHLASSA tavataan elokuun 1--4 pnä!

VAPAUS

Ilmestyy tiistaina ja torstaina
Perustettu 1917

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL SUDBURY

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Second class mail registration No. 1076 — VAPAUS, 182 Elm Street West, Sudbury, Ontario

No. 69 — Vol. LIII vuosikerta — Sudbury, Ont. — Torstai, heinäk. 17 p. — Thursday, July 17, 1969

Ont. korkeimmat medicare-maksut

NDP ja liberaalit syyttävät, että Dymond käyttää medicare-rahoja muiden terveyshuoltomenojensa maksamiseen — Sask. farmarit mielenosoituksella mr. Trudeauta vastaan

Toronto — Ontarion terveysministeri Matthew Dymond vahvisti keskiviikkona virallisesti, että Ontarion medicare-maksut tulevat olemaan yhtä korkeat kuin nyt ovat OMSIP-maksut, eli korkeimmat medicare-maksut kuin Canadan missään maakunnassa.

Samalla oppositio puolueiden taholta arvosteltiin maakuntahallitusta siitä, että se ei yritäkään käyttää liittovaltion medicare-rahoja varsinaisten medicare-maksujen alentamiseksi vaan muiden terveyshuoltomenojensa maksuun.

Ontario liittyy medicareen tulevan lokakuun 1 päivänä ja laajentaa samalla ohjelmaansa lääkärien ja muiden koulutusta sekä heidän sijoittamistaan maakunnan eristetyille paikkakunnille, selitti mr Dymond.

Antaessaan nämä tiedot mr Dymond tiedoitti, että lääkintä- ja huoltokouluja sekä opetustyötä suorittavia sairaaloita laajennetaan jotta voidaan täyttää medicaren asettamat henkilövaatimukset.

Mr. Dymond vahvisti aiemmin annetut tiedot, että medicaresta joudutaan Ontariossa maksamaan samojen taksojen perusteella mitä nyt maksetaan Ontarion sairausvakuutuksesta eli OMSIPosta, ollen nämä medicare-taksat korkeimmat kuin missään muussa maakunnassa.

Näiden taksojen mukaan yksityiset maksavat medicaresta $5.90, pariskunnat $11.80 ja lapsiperheet $14.75. Alennusta voivat odottaa sairaushuoltomenoihinsa vain ne, jotka ovat maksaneet yksityisluontoisia sairasvakuutuksia.

NDP:n apulaisjohtaja James Renwick sanoi, että terveysministerin selityksien perusteella on nyt ilmeistä, jotta "hallitus ei tule käyttämään osaakaan liittovaltiolta saamastaan $175 miljoonan rahasummasta... medicre-mksujen alentamiseksi nyt voimassa olevista OMSIP:n korkeista taksoista...

"On ilmeistä, että Ontarion medicaren (OMSIP) maksut eivät tule perustumaan maksukykyyn eivätkä tule antamaan mitään uutta maakunnan väestön enemmistölle, sanoi mr. Renwick edelleen. "Ontariolaiset joutuvat suorittamaan korkeita medicare-maksuja näkemättä merkkiäkään siitä, että liittovaltion medicaresta olisi jotakin hyötyä."

Mr. Renwick sanoi, että maakuntahallitus käyttää liittovaltiolta saamansa $175 miljoonan medicare-rahamäärän kolmeen seuraavaan tarkoitukseen: $65 miljoonaa käytetään ilmeisesti hätäisesti suunniteltuun terveyshuolto-ohjelmaan; $40 miljoonaa käytetään niin, ettei Ontarion tarvitse maksaa omilla varoillaan varattomien medicare-maksuja ja $70 miljoonaa käytetään niin, ettei maakunnalta mene mitään lääkärienmaksujen korotuksesta johtuvien menojen maksuun.

Liberaalipuolueen terveyskysymysten puhemies George Ben (Humber) sanoi mr. Dymondin tiedonantoa "täydelliseksi tekopyhyydeksi".

"On ilmeistä, ettei Ontario liittynyt medicareen varattomia asukkaitaan auttaakseen, sillä medicaren nimenomaisena tarkoituksena on terveyshuoltomenojen alentaminen", sanoi mr. Ben. "Sen sijaan Ontario liittyi Medicareen omien finanssivaikeuksiensa salaamistarkoituksessa", hän sanoi.

FARMAREILTA PILKKAHUUTOJA PÄÄMINISTERI TRUDEAULLE

Regina. — Käyttäen 16-kerroksisen Regina Inn:in edustalla ollutta kuorma-autoa "puhujalavanaan" pääministeri Pierre Trudeau sanoi keskiviikkoisen puheensa yhteydessä pilkkahuutoja esittäneille farmari-mielenosoittajille, että hän ei voi hyväksyä heidän vaatimuksiaan.

Mutta hän myönsi kuitenkin, että liittohallituksen täytyy uusia suunnitelmia varatakseen lännen viljafarmareille paremmat mahdollisuudet pitkän tähtäyksen ohjelman pohjalla.

Saskatchewanin farmarien unionin toimesta kutsutut mielenosoittajat kokoontuivat mainitun hotellin edustalle. Mielenosoitukseen sisältyi 85 traktorin ajo Reginan liikeosan halki hotellin edustalle missä ne parkkeerattiin niin, että Victoria Avenuen yksi ajokaista tukkeutui.

Vihamieliset pilkka- ja "boo" sekä "tuki suusi" huudot "tervehtivät" pääministeri Trudeaun noin 35 minuuttia kestänyttä puhetta. Farmarimielenosoittajat käyttivät pääministeristä sellaisia nimityksiä kuin "typerä", "kivipää", "rikas playboy" ja "kommunisti". Suutele minua" huusi eräs mies.

Saskatchewanin farmarien unio on pyytänyt liittohallitusta käyttämään $200 miljoonaa käteisavun antamiseksi aavikkomaakuntien maatalouden tuhoisen tilanteen välttämiseksi. Mainitun farmarien järjestön toimesta on viimepäivinä järjestetty useita traktori-mielenosoituksia farmarien vaatimusten mainostamistarkoituksessa.

21 sai surmansa onnettomuudessa

Dinant, Belgia. — Ainakin 21 hollantilaista turistia sai surmansa kun heidän linja-autonsa syöksyi Meuse-jokeen tiistaina.

Poliisi tiedoitti, että sammakkomiehet ovat saaneet naaratuksi 19 henkilön ruumiit upoksissa olevasta linja-autosta.

Aavikon maitofarmarit pyytävät tukirahoja

Farmarien lukumäärän otaksutaan laskevan puolella lähitulevien vuosien aikana

Winnipeg — Pääministeri Trudeaun helikopteri-matka aavikolla kosketti tiistaina Winnipegin koillispuolella olevaa maitofarmialuetta mistä hänelle esitettiin kosolti valituksia.

Tyytymättömät farmarit sanoivat pääministerille, että he haluavat Ottawan antavan heille hätätila-avustusta maitofarmausta aavikkomaakunnissa uhkaavan luhistumisen välttämiseksi. He esittivät pääministerille muistion, missä vaadittaan lyhyen tähtäyksen ohjelmaa hallitukselta tukirahoja maitotavaran tuotannon hyväksi.

Sitomatta hallitustaan mihinkään, pääministeri Trudeau sanoi näiden maitofarmarien vaatimusten edustavan pidättyvää ja vastuuntuntoista asennetta.

Winnipegin alueen maidontuottajain yhdistyksen presidentti Harold Bennet teki selväksi pääministeri Trudeaulle esitetyssä muistiossa, että normaalioloissa farmarit eivät tykkää hallituksen tukirahoista, mutta hän lisäsi: "Minun mielestäni tukirahojen myöntäminen avaa ainoan ulospääsytien.

Mainitun järjestön varapresidentti Heinrich Holtmann sanoi mr Trudeaulle, että Manitobassa on noin 40,000 farmaria, mutta 20,000 heistä voisi tuottaa kaikki mitä markkinoilla tarvitaan. Hänen katsantokantansa mukaan farmarien rivit harvenevat asteittain ja teollisuus vetää palveluksensa farmarien pojat.

Pääministeri Trudeau tapasi näistä farmareista 15 Ronald ja Gordon Krebsin 408 eekkerinalan farmilla, noin 40 mailla Winnipegistä koilliseen. Krebsien farmilla on 104 lehmää joista 45 lypsävää.

Hänelle esitettiin siellä terävintä farmarien arvostelua sen jälkeen kun hänen nykyinen lännen matkansa alkoi viime sunnuntaina.

EL SALVADORIN SOTAVOIMIEN SANOTAAN JATKAVAN PAINOSTUSTA

Huomattavia osia Hondurasin alueista sanotaan joutuneen El Salvadorin asevoimien kontrolliin alaisuuteen

Tegucigalpa, Honduras — Keskiviikkoaamuna tiedoitettiin, että aikaisemmista rauhanyrityksistä huolimatta El Salvadorin asevoimat jatkoivat edelleen sotilaallista painostusta vaatien Hondurasin hallitusta antautumaan.

Tiistaina kerrottiin kovista rajataisteluista, mitkä jatkuvat jo toista päivää Hondurasin ja El Salvadorin raja-alueilla. Kummankin maan lentokoneiden sanotaan pommitettaneen toinen toisensa tukiasemia.

El Salvador tiedoitti myöhemmin tiistaina, että se lopettaa kaikki sotilaalliset lennot sen johdosta kun Washingtonista odotetaanAmerikan valtojen järjestön (OAS) välittäjiä rauhan palauttamiseksi.

Hondurasin hallitus tiedoitti tiistaina, että sen lentokoneet, toisen maailmansodan aikana Yhdysvaltain laivaston käyttämät hävittäjäpommikoneet hyökkäsivät Salvadorin sotilastukikohtia vastaan Catucossa, La Unuonissa, Acajutlassa ja Ilopangossa. Tämän tiedonannon mukaan pommittajat tuhosivat erään lentokentän ja tuhosivat öljyvarastoja.

El Salvador väitti ampuneensa alas neljä Hondurasin konetta. Salvarodin radiotiedossa sanottiin, että "suuri määrä Hondurasin sotilaita on kuollut" erikoisesti rajaseudulla missä taistelut olivat kovimpia.

Hondurasin ja El Salvadorin rajamaasta, Guatemalasta tiistaina saadun tiedon mukaan oli Hondurasin 1,000 sotilasta tunkeutunut El Salvadorin puolelle rajaa.

Salvadorin kansalliskokous julisti tiistaina hätätilan voimaan sulkien kaikki koulut. Samalla sotilaspäällystö julisti, että jokaista pommia kohti, minkä Hondurasin koneet pudottavat siviilialueille, pudotetaan kymmenen pommia Hondurasiin. El Salvador, sanoo, että sillä on 118 lentokonetta taisteluvalmiina.

YK:ssa Salvadorin edustaja sanoi hallituksensa toivovan, että OAS saa kiistakysymyksen ratkaistuksi niin, ettei asiaa tarvitse esittää Turvallisuusneuvoston käsiteltäväksi.

YK:n pääsihteerille lähettämässään tiedonannossa Hondurasin hallitus sanoo, että El Salvador suoritti harkitusti hyökkäyksensä. Se sanoi, että El Salvador on vuosikausia rakentanut sotilaallisia tukikohtia raja-alueelle.

OAS on lähettänyt 7-henkisen valtuuskunnan kiistaa sovittelemaan. Tämän valtuuskunnan johtajana toimii tri Guillermo Sevilla-Sacasa, joka on Nicaraguanin suurlähettiläänä Yhdysvalloissa. Yhtenä jäsenenä on Yhdysvaltain edustaja.

Tupakointi vähentynyt 5% 2 vuodessa

Ottawa. — Täällä tällä viikolla julkaistut tilastotiedot osoittivat, että canadalaiset polttivat vuonna 1968 5 prosenttia vähemmän savukkeita kuin vuonna 1966.

Hallituksen suorittamasta tutkimuksista ilmenee, että yli 15 vuotiaiden canadalaisten savukkeiden käyttö väheni viime vuonna 5 prosentilla vuoteen 1966 verratessa eli 3,961 savukkeesta 3,775 savukkeeseen.

Yli 15 vuotiaiden naisten tupakointimäärä on kuitenkin lisääntynyt 30.6 prosentista 32.5 prosenttiin viimeisen viiden vuoden aikana, mutta miesten tupakointimäärä on laskenut samana aikana 54.6 prosentista 51.7 prosenttiin.

Numerotiedot on hankkinut hallituksen virallinen tilastotietotoimisto.

HAASTERYNTÄYSTULOS ON NYT $2,985.76

Nyt tuli yli 30 lahjoitusta ja paljon uusia haasteita; alueitten kilpailu tuntuu kiihtyvän

Tämänpäiväiseen haastekatsaukseen saapui 34 lahjoitusta ja niiden ansiosta kaunis rahasumma, $857.00, sekä suuri määrä haasteita muille sanavapauden ystäville ja kannattajille. Suurkiitos lahjoituksista ja haasteiden jatkamisesta!

Tämänpäiväistä yhteistulosta kaunistaa osaltaan järjestöväen lahjoitukset: CSJ:n Long Laken osasto lahjoitti $200.00 sekä CSJ:n Port Arthurin osasto ja aluetoimikunta $500.00. Kaunis kiitos järjestöystävät.

Keskiviikkoiltaan mennessä oli lehtiemme Vapauden ja Liekin talousaseman tukemiseksi, eli karhujen karkoittamiseksi saatu 37.33 prosenttia alimmasta tavoitteesta, mikä on $8,000. Tähän mennessä kampanja on edistynyt rohkaisevan hyvin, mutta paljon on vielä tehtävää ennen kuin tavoite saavutetaan ja ylitetään. Siinä tarvitaan kaikkien sanavapauden kannattajien apua ja tukea ja kaikki lahjoitukset ovat luonnollisesti sydämellisesti tervetulleita.

Alueittenvälinen kilpailu kunniapaikoista näyttää muodostuvan nytkin erittäin kireäksi. Lehden kotialue, Keski-Ontario, ohitti nyt alusta pitäen kärjessä olleen kulta-alueen, mutta Pohjois-Ontario on vieläkin hyvänä kakkosena. Länsi-Ontario porhalti seitsemänneltä sijalta kolmanneksi. Muiden asemat pysyivät ennallaan.

TULOKSET ALUEITTAIN OVAT SEURAAVAT

	Tavoite	Vapaus	Liekki	Yht.	Pros.
Keski-Ont.	2,020.00	$1,023.00	$ 46.00	$1,069.00	52.92
Pohjois-Ont.	$1,500.00	632.00	5.00	637.00	42.46
Länsi-Ontario	1,700.00	662.75	10.50	673.25	39.6
Br. Columbia	775.00	236.96	46.00	282.96	36.51
Alberta	110.00	19.75	5.00	24.75	22.5
Ouebec	300.00	52.05	5.00	57.05	19
Etelä-Ontario	1,525.00	219.00	14.00	233.00	15.27
Manitoba ja Sask.	70.00	8.75	—	8.75	12.5
	$8,000.00	$2,854.26	$131.50	$2,985.76	37.33

Lahjoituksia tuli nyt eri puolilta maata seuraavasti:

MARTTI PIISPANEN, Beaver Lake, Ont., vastaa $2.00 Arvi Salon ja Anselm Kääriäisen Vapauden haasteeseen ja haastaa seuraavat toverit jatkamaan haastetta: Werner Lammi, Joonas Kivi, Karl Suominen ja Olavi Salminen Beaver Lakelta sekä Arvo Hillman, White Rock, B.C.

IMPI POUTANEN, Azilda, Ont., lahjoittaa $5.00 Vapauden ja Liekin hyväksi.

RAUHA JA KOSTI NÄRHI, St. Catharines, Ont., lahjoittavat Vapauden ja Liekin hyväksi $4.00 ja haastavat Nick Langilan, Port Arthurista.

(Jatkuu sIVulla 3)

APOLLO XI LENTO ALKOI MAINIOSTI

Cape Kennedy. — Täällä laukaistiin keskiviikkoaamuna kello 9.32 USA:n kuuraketti Apollo XI kohti kuuta ennätysmäisen kutsuvieras ja yleisöjoukon seuratessa raketin maasta irtaantumista. Raketin maasta irtaantumista sanotaan seuranneen TV:n välityksellä kaikkiaan 528 miljoonaa ihmistä.

Tänään (torstaina) ja perjantaina, heinäkuun 17 ja 18 päivänä Apollon tiedoitetaan matkaavan kohti kuuta avaruudessa. Se oli torstaiaamuna 110,000 mailin päässä maasta.

Lauantaina, heinäkuun 19 päivänä Apollo saapuu kuun vetovoimapiiriin ja astronautit laukaisevat pääasiallisen kuuraketin päästäkseen kuun kiertoradalle kello 1,26 iltapäivällä.

Kello 9.32 sunnuntaiaamuna astronautit Armstrong ja Aldrin siirtyvät varsinaiseen kuumoduliin. Kello 1.47 iltapäivällä kuumoduli irtaantuu emäaluksesta ja alkaa kuun pinnalle laskeutumisen. Kello 4.19 iltapäivällä kuumoduli laskeutuu kuun pinnalle, minkä jälkeen astronautit kokeilevat eri systeemejä ja lepäävät 10 tunnin ajan.

Maanantaiaamuna kello 2.12 astronautti Armstrong avaa kuumodulin ja valmistautuu laskeutumaan kuun pinnalle asettaen samalla TV-kameran maahan lehetettävien kuvien ottamista varten siitä hetkestä, jolloin hän astuu jalallaan kuun pinnalle kello 2.21 maanantaiaamuna. Astronautti Aldrin liittyy Armstrongin seuraan kuun pinnalla kello 2.41. Heidän aikomuksensa on olla kuun pinnalla noin kaksi tuntia ja jättää sinne Amerikan lippu sekä koota kuusta kopintanäytteitä maahantuontia varten. Televisiokameran he aikovat asettaa 30 jalan päähän kuumodulista.

Kello 4.42 maanantaiaamuna astronautit palaavat kuumoduliin ja lepäävät yhdeksän tuntia sekä valmistautuvat laukaisemaan kuumodulin takaisin avaruuteen kello 1.55 ip. Kello 5.32 ip. kuumodulin pitäisi liittyä emäalukseen, joka kiertää koko ajan kuuta.

Tiistaina kello 12,57 Apollo XI pitäisi laukaista itsensä irti kuun vetovoimapiirista ja aloittaa matka kohti maapalloa.

Torstaina, heinäkuun 24 päivänä kello 12.51 Apollo XI pitäisi laskeutua Tyyneen valtamereen noin 1,200 mailin päähän Havajiin saaresta lounaaseen.

* * *

Presidentti Richard Nixon on esittänyt, että maanantaipäivä, jolloin astronauttien pitäisi laskeutua kuun pinnalle, julistettaisiin kansalliseksi "osallistumisjuhlaksi", jolloin liittovaltion toimenhaltijat ja työläiset saisivat vapaapäivän. Mr Nixon on myös esittänyt että osavaltioiden ja kuntien hallitukset ja yksityiset työnantajat seuraisivat liittovaltion esimerkkiä.

8% nousu Canadan autojen myynnissä

Toronto. — Canadan autotehtaat myivät kesäkuun aikana 74,876 autoa, verrattuna viime vuoden kesäkuun 73,671 autoon. Kuluvan vuoden ensimmäisen kuuden kuukauden aikana myytiin 428,638 autoa, mikä osoitti 8 prosentin nousua viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna, jolloin myytiin 396,854 autoa.

Rhodesian lippu alas Lontoossa

Lontoo. — Rhodesia katkaisi tällä viikolla virallisesti suhteensa Englantiin ja laski lippunsa alas Lontoon lähetystössä.

Ainoastaan yksi poliisi seisoi vartiossa viisikerroksisen Rhodesiahousen edustalla kun eräs keski-ikäinen mies ilmestyi rakennuksen katolle ja laski vihreä-valkoisen lipun alas lähetystön lipputangosta.

Italiaan uusi kokoomushallitus

Rooma. — Pääministeri Mariano Rumor sai kristillisdemokraattiselta puolueelta hyväksymisen uuden kokoomushallituksen perustamiseksi. Uusi lakkoaalto tähdentää nykyistä Italian hallituskritsiä.

Antamassaan tiedonannossa Rumor selosti kristillisdemokraattisen puolueensa johtajille menettelytavan, jolla hän tulee perustamaan uuden kokoomushallituksen, mikä koostuu jälleen kristillisdemokraateista, sosialisteista ja muista keskusta-vasemmisto-puolueista.

Hyönteismyrkky surmasi 6 henkilöä

Lima, Peru. — Kuuden talonpojan ilmoitettiin saaneen surmansa ja ainakin kahdeksan olevan vakavasti sairaana heidän juotua vahingossa hyönteismyrkkyä täältä noin 600 mailin päässä sijaitsevassa Aimaraesin kylässä pidetyissä juhlissa.

VIIME TIEDOT

Toronto. — Toronton 3,246 poliisia hyväksyi keskiviikkona uuden työehtosopimuksen, jonka puitteissa heistä tulee kaikkein korkeimmin palkattuja poliiseja koko Canadassa. Poliisit saivat 15 pros. palkankorotuksen, mikä korottaa ensimmäisen luokan konstaapelin palkan $9,112 vuodessa, eli $1,188 palkankorotus vuoteen 1968 verratessa.

Tegucigalpa. — Keskiviikkoiltana kerrottiin, että kaksipäiväinen El Salvadorin ja Hondurasin välinen sota oli ruvennut "jäähtymään", johtuen se sotavarusteiden puutteesta. Kummassakin Latinalaisen Amerikan maassa sanotaan olevan kymmeniätuhansia pakolaisia ja tunnistamaton määrä surmansa saaneita henkilöitä.

Ottawa. — Puolustusministeri Leo Cadieux paljasti keskiviikkona, että USAn ja Canadan välillä on käyty keskusteluja toukokuusta 1967 lähtien sen sopimuksen uudistamiseksi, jolla sallitaan USAn ilmavoimien säiliökoneiden laskeutua canadalaisiin tukikohtiin polttoainevarastojensa täydentämistä varten. Hän ei voinut kuitenkaan tiedoittaa minkälainen Canadan hallituksen päätös tulee olemaan tämän USA:n esittämän pyynnön suhteen, että vuoden 1958 sopimus uudistettaisiin.

Madrid. — Kenraali Francisco Franco pitää puheen Espanjan "parlamentin" erikoisistunnossa ensi tiistaina, tiedoitettiin keskiviikkoiltana... Samassa tiedonannossa sanottiin, että Franco aikoo tällöin nimetä seuraajakseen 31-vuotiaan prinssi Juan Carlosin, joka on Espanjan entisen kuninkaan poika.

Lontoo. — Sir Bernard Lovell:n johtama Jordel Bank-observatorio tiedoitti torstaiaamuna, että Neuvostoliiton Luna 15 on nyt radallaan kuuta kiertämässä.

TARVITAAN MYYMÄMIEHIÄ EIKÄ SULHASPOIKIA

Winnipeg — Pääministeri Trudeau joutui tiistaina farmarien ja sivustaseuraajien puristukseen kun hän yritti mennä Canadan vehnälautakunnan rakennukseen

Julisteita kantavat farmarit kävelivät jalkakäytävällä aikaisemmin päivällä järjestetyssä mielenosoituksessa, jonka tarkoituksena oli "tervehtiä" pääministeriä.

Mainostaulujen julisteissa sanottiin: "Pääministeri pitää vain kaskuna farmarien vararikkoa" ja "Me tarvitsemme myyjiä eikä sulhaspoikia."

Manitoban farmarien unionin presidentti Ken Singleton sanoi, että mielenosoituksen aiheuttajana oli farmitulojen puute.

Pääministeri Trudeau tuli rakennuksen luo pääkadulta. Väkijoukko tunkeili hänen ympärillään ja poliisit avasivat väkijoukon läpi tien pääministerille.

Aikaisemmin päivällä pääministeri Trudeau sanoi Thompsonissa, Manitobassa, että Canadan farmarien pitää vähentää vehnän tuotantoa.

"Me emme voi kontrolloida toisten maiden hallituksia, jotka päättävät vehnän hinnan alentamisesta," sanoi pääministeri viitaten Washingtonissa pidettyyn vehnän vientimaiden edustajain kokoukseen missä päätettiin luopua IGA-sopimuksen aikaisemmin määrittelemistä vehnän vientihinnoista.

"On virheellistä olettaa, että me voimme myydä kaiken vehnän, minkä voimme tuottaa. Meidän täytyy järjestää tuotantomme kysynnän mukaisesti. Minä en tiedä muuta vastausta tähän kuin sen, että meidän täytyy vähentää vehnän tuotantoa. Edessä on hyvin vakava tulevaisuus," sanoi pääministeri Trudeau.

Tämä on ennakkotietojen mukaan pääministeri Trudeaun farmareille pitämän puheen ydin myöhemminkin. Hän keskustelee Albertan Social Creditin hallituksen pääministerin Harry Stromin kanssa perjantaina kuten hän keskusteli Saskatchewanin liberaalipuolueen hallituksen pääministeri Ross Thatcherin kanssa keskiviikkona.

Puhuen vehnän "kaksiosaista" hintapolitiikkaa vastaan mr Trudeau sanoi, ettei hän tykkää siitä ajatuksesta, että farmareita autettaisiin perimällä korkeampi hinta vehnästä kotimarkkinoilla. Tällaisen ohjelman hinnan joutuisivat maksamaan köyhemmät canadalaiset leivän hinnan kohoamisen muodossa.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published twice weekly: Tuesdays and Thursdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69.
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail registration Number 1076
CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00 USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75 Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Talouselämän myrskyn merkki

Vaikka yleisesti on ollut tiedossa, että kansainvälisillä vehnämarkkinoilla on ollut ahdasta suurten vientimaiden yläportaassa, niin melkoisena yllätyksenä tuli kuitenkin maanantaina kauppaministeri Jean-Luc Pepenin antama tieto, että Washingtonissa pidetyssä vehnän vientimaiden kokouksessa oli päätetty luopua kansainvälisen hintajärjestelyn (NGAn) alinhintataksoista ja alentaa yleensä erikoisesti Canadan ja Yhdysvaltain vehnän vientihintoja.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että No. 1 vehnän vientihinta laskee Canadassa $1.95,4 bushelilta noin 20 tai 25 sentillä, mikä sellaisenaan pahentaa edelleen aavikkomaakuntien vehnäfarmarien asemaa. Tähän asti ovat aavikkomaakuntien farmarit olleet suurissa vaikeuksissa vehnänsä markkinoille saamisen takia. Tosiasiassa farmarien vehnäaitat ovat täynnä myymätöntä viljaa — ja nyt tuli tieto, että vientihintoja lasketaan tuntuvasti.

Ilman muuta on selvää, että vehnäfarmarit eivät tule kädet ristissä istuen vastaanottamaan tätä toimenpidettä elintasonsa huonontamiseksi. He tulevat vaatimaan hallitukselta tukirahoja vehnän perushinnan takaamiseksi ja melko varmaa on, että heidän vaatimuksensa onnistuu ainakin osittain ellei kokonaan. Toisaalta tällä seikalla voi kuitenkin olla kansainvälinenkin vaikutus, ainakin toisiin IGA-maihin nähden, jotka voivat nostaa kohun "dumpingista" ja oikeuttaa sillä uudet hinnanalennukset, joiden jälkeen oltaisiin siinä samassa pisteessä mistä nyt Washingtonin kokouksesta lähdettiin.

Tunnettu tosiasia on, että pääministeri Trudeau on viimeaikoina saanut jatkuvasti jobinpostia lännestä. Farmarit nousivat sotajalalle liberaalipuolueen muodostamaa liittohallitusta vastaan sen vuoksi kun Ottawa ei saanut Canadan vehnää myydyksi maailman markkinoille. Kaiken tämän päälle tuli vehnän hintojen lasku kansainvälisillä markkinoilla, mikä sellaisenaan on kaikkea muuta vaan ei ilosanoma kovassa talouspinteessä eläville lännen farmareille.

Kuvaavaa muuten on, että pääministeri Trudeau ilmaisi maatalousohjelmansa täydellisen vararikkotilan Thompsonissa, missä hän sanoi, että Canadan vehnäfarmarien tulee vähentää kylvöalaansa ja vehnän tuotantoaan, sillä kokonaan epäreilusta on muka odottaa uusien markkinain avautumista yhä lisääntyvän vehnätuotannon myymiseksi.

Kuinka vararikkoutunut tämä ajatus on, se ilmenee siitä tosiasiasta, että satojamiljoonia ihmisiä eri puolilla maailmaa menee joka päivä nälkäisin vatsoin nukkumaan. Vehnää ja muita ruokatarpeita ei ole "liian paljoa" eikä edes riittävästikään. Vika on vain siinä, että nykyinen yhteiskunta ei pysty huolehtimaan markkinapulmasta. Nykyinen yhteiskuntamuoto on kehittänyt suuren joukkotuotannon myös maatalousalalla, mutta ei ole voinut kehittää jakelujärjestelmää niin, että tarvitsevat ja nälkäiset tulisivat tyydytetyiksi.

Onko sitten ihme vaikka tuhannet ja tuhannet canadalaiset yhdysvaltalaiset ja muut "vapaan maailman" kansalaiset seuraavat nyt huolestunein tuntein tällaisia talouskysymyksiä. Monen monet tavalliset kansalaiset ovat osakemarkkinoilla tapahtuneen laskun johdosta menettäneet paljon pikkusäästöjään, mihin heillä ei kerta kaikkiaan ole varaa. Kansainvälinen finanssikriisi kytee edelleen pinnan alla siinä määrin, että Englannin punta sekä Yhdysvaltain ja Canadan dollaritkin voivat joutua vaaravyöhykkeeseen. Niinsanottu kapitalistinen maailman "hyvä aika" jatkuu, mutta sen rinnalla näkyy entistä useammin talousmyrskyn merkkejä, jotka antavat enemmän huolta ja päänvaivaa vissejsä korkeissa piireissä kuin tavallisten kansalaisten keskuudessa.

Ajankohtainen rajoitus

Tieto siitä, että "haukkamaisuudestaan" eli sotaisesta asenteestaan tunnettu Yhdysvaltain senaatin asepalvelukomitea on poistanut Pentagonin budjetista pois uusia kemiallisia ja bakteriologisia ohjelmia koskevat rahaerät, oli erittäin mielenkiintoinen niille, jotka ovat huolissaan erinäisten joukkotuhoaseiden jatkuvasta kehittämisestä.

Asiaa koskevassa uutistiedossa tehtiin tiettäväksi, että kysymys on suhteellisen pienestä budjettikarsinnasta. Mikäli senaatti tämän komitean kannan hyväksyy, se tarkoittaa sitä, että Pentagon ei saa nyt varoja "uusien" kemiallisten ja bakteriologisten hyökkäysaseiden kehittämistä varten. Toisaalta Pentagon voi jatkaa mielin määrin "vanhojen" ja "puolustustarkoituksessa" valmistettavien kemiallisten ja bakteriologisten aseiden kehittämistä ja varastoimista.

— Mutta "pienuudestaan" huolimatta tällä toimenpiteellä voi olla merkitys silloin jos osoittautuu, että se on ensimmäinen heikko askel nykyisestä mielettömyydestä ulos.

Asiaa koskevien uutistietojen mukaan Yhdysvaltain asevoimat kokeilevat kolmessa avopaikassa erinäisiä myrkkykaasuja. Samassa yhteydessä palautettiin mieleen, että Utahin koeasemalta oli pieni määrä hermokaasua päässyt jokin aika sitten pois kontrollista sillä seurauksella että se tappoi 30 mailin päässä kaikkiaan 6,000 lammasta. Tämä sellaisenaan osoittaa kuinka vaarallisesta "leikistä" on tässä kysymys.

Kuten tiedetään Yhdysvaltain hallitus on kieltäytynyt vahvistamasta v. 1925 protokollaa, mikä kieltää kuolettavien myrkkyjen käytön sodassa. Myös tiedetään että Yhdysvaltain hyökkäysvoimat ovat Vietnamissa käyttäneet kemikaalisia myrkkyjä kasvullisuuden hävittämiseksi metsistä ja vainioilta ja käytettyjen eräitten tietojen mukaan lintujen ja muiden elollisten hävityksen suurilta alueilta. Onpa tässä yhteydessä väitetty, että Yhdysvaltain Vietnamissa käyttämät kyynelkaasun sukuiset kaasut ovat aiheuttaneet kuolemantapauksia vanhoille ja heikoille alkuisille sekä vastasyntyneille lapsille.

Kaikki seikat huomioonottaen on todettava, että nyt onkin jo korkea aika Yhdysvaltain viranomaisille tarkistaa asevoimiensa myrkkyohjelmia ja rajoittaa niiden kehittämistä.

POMPIDOUN KAKSI ELÄMÄKERTAA

Ranskan uusi presidentti järjestyksen ja suuren rahan mies

Ranskan vasta valitulla uudella presidentillä Georges Pompidoulla (57) on kaksi elämäkertaa, sanoo eräs vasemmistoon kuuluva kommentaattori kuvatessaan hänen poliittista uraansa. Ensimmäinen sisältyy kahteen vaalitaistelun aikana joukkotiedotteena jokaiseen ranskalaiskotiin lähetettyyn vihkoseen. Ne kertovat uskomattoman terävä-älyisestä Pompidousta, joka jo kolmivuotiaana osasi täydellisesti lukea ja kirjoittaa, oli aina luokkansa ensimmäinen, myös opettajaseminaarissa. Hänen ensisijainen avunsa on älykkyys ja ihmeteltävä järjestyksen ja harmonian taju. Pikku-Georges ei voi käydä koskaan nukkumaan ennen kuin jokainen lelu on siististi sijoitettu omaan lokeroonsa tai laatikkoonsa lastenhuoneessa.

Ensimmäisen elämäkerran, vaikkakin kaksi viikkoa ennen vaaleja jaetun toisen vihkosen, tehtävänä on saada unohduksiin Pompidoun toinen elämäkerta, hänen uransa Rotschildin pankkiirina ja hänen läheiset siteensä Dessaultin lentokoneteollisuuskonserniin ja toiseen suurpankkiin (Banque de Paris et des Pays-Bas).

SYNTYPERÄ VAATIMATON

Vaalitaistelubroshyyrissä pannaan painoa Pompidoun vaatimattomaan syntyperään mainiten, että vanhemmat olivat kansakoulunopettajia, jotka puolestaan olivat syntyisin talonpoikaisista oloista. Lisäksi äidin puolella on suvussa ollut pikkuliikemiehiä. Keskeistä osaa Pompidoun urallla näytellyttä Rotschild-trustia ei edes mainita.

Vaatimaton syntyperä pitää todella paikkansa. Mutta pojasta oli määrä tulla jotain parempaa kuin kansakaulunopettaja. Ja hänestä tuleekin oppikoulunopettaja kuuluun Pariisin Louis le Grad -kymnaasiin. Kun Ranska vapautuu miehityksestä 1944 on Pompidou 33-vuotias. Hänellä ei ollut sodan aikana mitään tekemistä sen enempää Resistancen, vastarintaliikkeen, kuin kollaboratöörien, saksalaismiehittäjien kanssa yhteistyössä olleiden kanssa.

de Gaulle etsi sodan jälkeen hallitustaan varten nuoria kyvykkäitä ja puolueisiin kuulumattomia virkamiehiä. Pompidou astui de Gaullen hallituksen palvelukseen saaden vaatimattoman esittelijänpaikan. Pian kiinnitettiin huomiota hänen laatimiinsa uskomattoman lyhyisiin ja selviin raportteihin. Kenraali de Gaulle ottaa hänet henkilökohtaiseksi avustajakseen, josta hetkessä tuli korvaamaton väliaikaisen presidentin pöydän kautta kulkevan paperitulvan selvittämisessä.

Kenraalin jätettyä paikkansa 1946 jäi Pompidou aluksi valtion palvelukseen kivuten matkailuasioiden pääkomissaariksi. Mutta enimmän aikansa hän vietti de Gaullen perustaman puolueen RPF:n päämajassa. Olematta edes jäsen tässä puolueessa tuli hänestä sen harmaa eminenssi, joka yksin ratkaisi pääsyn de Gaullen puheille. Pompidou ei ollut virallisesti jäsen myöskään nykyisessä gaullistipuolueessa UDR:ssä, joka asetti hänet presidenttiehdokkaaksi.

Vuonna 1953 RPF-puolueen hajaantuessa pysyi Pompidou edelleen kenraalin läheisenä neuvonantajana.

MENESTYKSELLINEN FINANSSIMIES

Eräänlaisena RPF-puolueen rahastonhoitajana joutui Pompidou 50-luvun alussa tekemisiin finanssipiirien kanssa ja astui Rotschildin pankin palvelukseen. Hänen tähänastisen elämäkertansa kirjoittajat kiistelevät nyt siitä tekikö Rotschildin finanssiryhmä hänestä johtavan poliitikon vai lähettikö de Gaulle hänet omana miehenään näihin piireihin. Pompidousta kehittyi loistava pankkiiri ja Rotschild-trustin pääjohtaja. Kun kenraali de Gaulle asettui uudelleen Ranskan johtoon 1958 kenraalien Algeriassa suorittaman kaappauksen jälkeen, kutsui hän hallituksensa kabinettipäälliköksi Georges Pompidoun, mitä varten tämä otti puolen vuoden loman paroni Rotschildilta.

Vasta vuonna 1962 Algerian sodan päätyttyä Pompidou astui pääministerin virkaan. Hän oli pankkiirina sitonut läheiseen yhteistoimintaan Rotschildin kanssa Dessaultin ja Banque de Paris et des Pays-Bas'in teollisuus- ja finassiryhmät. Saharasta nyt vapaasti virtaava öljy muodostui perustaksi Ranskan valtavasti kasvavalle kemialliselle teollisuudelle. Mainitut finanssi- ja teollisuusryhmät, jotka ovat tekemisissä myös öljyn kanssa, nousivat eräänlaisten valtion etuoikeuttamien konsernien asemaan.

Pompidou johti hallitusta asiallisesti, tehokkaasti ja tuloksellisesti, ainakin suurteollisuuden ja finanssipiirien kannalta katsoen, joiden voitot nousevat kolminumeroisilla prosenttiluvuilla. Yhtä taitava hän ei ollut tavallisten ranskalaisten palkannauttijain mielestä.

MYRSKY NOUSEE TOUKOKUUSSA 1968

Tilanteen kärjistyessä toukokuussa 1968 vastusti Pompidou edelleen jyrkästi palkankorotuksia, vaikka yleislakko oli jo ovella. Kymmenen miljoonan työntekijän yleislakko puhkesi kuin yllättävä rajumyrsky ja sai vapisemaan sekä rahamaailman että hallituksen. Pompidou yritti taktikoida päästi vangitut ylioppilaat vapaaksi ja odotti lakkojen murenemista, mutta turhaan. Työväestölle oli tehtävä huomattavia myönnytyksiä. Levottomuuksia seuranneiden vaalien jälkeen, jotka olivat voitokkaat de Gaullelle ja Pompidoulle, kenraali yllättäen syrjäytti pääministerinsä ja kehotti tätä olemaan valmiina "kansakunnan käyttöön".

Kun toukokuun kriisi oli kuumimmillaan harkitsi kenraali eroa. Pompidou ei. Hän antoi ymmärtää edustavansa valtion jatkuvuutta teki de Gaulle mitä tahansa. Sanotaan, ettei kenraali ole koskaan antanut anteeksi hänelle tätä omavaltaisuutta.

KAMPPAILU PRESIDENTIN TUOLISTA ALKAA

Pompidou ei palannut pankkiin. Italiaan tekemällään matkalla hän ilmoitti ensimmäisen kerran tavoittelevansa presidentin virkaan, mikäli de Gaulle ei enää asetu ehdokkaaksi. Tämän lehdistön julkaiseman lausunnon Pompidou kiisti ensiksi, mutta eräiden mutkien jälkeen vahvisti sen sitten. Tie aukenikin yllättävän nopeasti de Gaullen erottua kansanäänestystappionsa johdosta.

Varsinaisen vaalitaistelun kävi Pompidou äärimmäisen tarmokkaasti ja jättikin selvästi jälkeensä poliittisessa keskustassa olevat vastustajansa, mutta joutui nyt sen sijaan vastakkain voimakkaasti vahvistuneen vasemmiston, kommunistisen puolueen, kanssa. Hallitusta muodostaessaan ei Pompidou ole voinut jättää huomiotta puolueensa yhä kapenevaa kannatusta. Päävastustajat kommunistit ovat jo nyt ottaneet kurssin parin vuoden kuluttua pidettäviin parlamenttivaaleihin.

"Kreikan diktatuuri on fasismin kenraaliharjoitus"

Lontoo. — Englantilainen sanomalehti Morning Star on julkaissut keskitysleiriin suljetun 18 kreikkalaisen ammattiyhdistysmiehen vetoomuksen, joka on kuljetettu salaa Kreikasta Englantiin.

Vetoomuksessa kehotetaan kaikkia maailman työläisiä vaatimaan entistä päättävämmin demokratian palauttamista Kreikkaan, keskitysleirien ja sotatuomioistuinten lopettamista sekä kaikkien ammattiyhdistyshenkilöiden ja poliittisten vankien vapauttamista.

Vetoomuksessa todetaan edelleen, että Kreikan fasistidiktatuuri sietää ainoastaan niitä ammattiliittoja, jotka ovat sille kuuliaisia. "Meidät on vangittu siitä syystä, että taistelimme työläisten oikeuksien puolesta eversiten diktatuuria vastaan. Kreikan diktatuuri on kansainvälisen fasismin kenraaliharjoitus ja kaikkien maiden työlästen on yhdyttävä taisteluun sen leviämisen uhkaa vastaan", varoitetaan ammattiyhdistysmiesten vetoomuksessa.

Taas lehden lakkautus

Montevideo. — Uruguayn hallitus lakkautti viikonvaihteessa sosialistisen puolueen viikkolehden "Vasemmiston" väittäen, että se on rikkonut räikeästi ja vakavasti uusia turvallisuusmääräyksiä, jotka julistettiin voimaan kesäkuun lopulla.

Lehdistön ja hallituksen välillä vallitsi jo tätä ennen suoranainen sotatila, koska hallitus lakkautti kesäkuussa vasemmistolaisen sanomalehden Extran kumoussyytösten nojalla. Sanomalehdet ilmestyivät lauantaina vasta kolmannen kerran yli kolmen viikon aikana, ja viranomaiset estivät lehtityöväkeä kokoontumasta uusia päätöksentekoja varten.

— Neuvostoliitossa julkaistaan 158 yhteiskuntapoliittista ja sosiaalitaloudellista aikakauslehteä, joista 67 liitontasavalloissa. Niiden levikki on yli 30 prosenttia kaikkien aikakausjulkaisujen kokonaislevikistä.

NL tehostaa kamppailua rikollisuutta vastaan

Moskova. — Neuvostoliiton korkeimman neuvoston kaksi päivää Kremlissä jatkunut istunto päättyi lauantaina. Kokouksessa hyväksyttiin neuvostohallituksen ulkopolitiikka ja toimenpiteet kansainvälisten suhteiden alalla sekä hyväksyttiin laki työojennusta koskevaan lainsäädäntöön liittyvistä perusteista koko Neuvostoliiton ja eri liittotasavaltojen puitteissa.

Kansallisuuksien neuvoston lakivaliokunnan puheenjohtaja Rafik Nishanov sanoi uusien lakiuudistusten tähtäävän sosialistisen laillisuuden ja yleisen järjestyksen lujittamiseen ja neuvostokansalaisten oikeuksien suojelemiseen. Ne edellyttävät rikoksenvastaisen kamppailun tehostamista erityisesti toistuvien rikosten kohdalla. Edelleen niiden tavoitteena on rikollisuutta aiheuttavien syiden poistaminen.

Kommunismin rakentamisen oloissa taistelu rikollisuutta vastaan suuntautuu pääasiassa sen ennaltaehkäisemiseen. Tämä ei kuitenkaan vähennä valtiollisten elinten ja niiden käyttämien pakkotoimenpiteiden merkitystä tässä kamppailussa.

Neuvostoliittolainen rikollisten ojennusjärjestelmä tähtää siihen, että pakotteet liitetään vakuuttamisen menetelmään ja että rikoksiin syyllistyneet pyritään ojentamaan ja kasvattamaan rehellisiksi kansalaisiksi.

Tutkintotuomiota koskevan määräyksen luonnos tähtää sekin sosialistisen laillisuuden jatkuvaan vahvistamiseen rikosjuttuja tutkittaessa sekä neuvostokansalaisten oikeuksien ja laillisten etujen takaamisen tehostamiseen.

Korkeimman neuvoston puhemiehistön sihteerin Mihail Georgadzen selostuksen nojalla hyväksyttiin myös lait korkeimman neuvoston istuntokausien välisenä aikana annettujen asetusten hyväksymisestä.

Kokouksessa valittiin Neuvostoliiton korkeimman neuvoston puhemiehistön Ukrainaa edustavaksi varapuheenjohtajaksi Ukrainan korkeimman neuvoston puhemiehistön puheenjohtaja Aleksander Ljashko.

— Suurin KaMeWa-potkuri 63,4 tonnin nelisiipipotkuri on asennettu Nynäs Petroleum AB:n tilaamaan 130,000 tonnin tankkialukseen, joka on rakenteilla göteborgilaisen Eriksbergin telakalla. Ruostumattomasta teräksestä valmistetun kääntösiipipotkurin läpimitta on 7.8 metriä. Alus varustetaan myös 1,500 hv:n ohjauspotkurilla.

Dmitri Gudkov:

OY ATOMIPOMMI ISRAEL—LÄNSI-SAKSA

"Erämaassa Beer Shevatin ja punaisenmeren eteläkärjen välillä on vilkasta. Siellä rakennetaan teollisuuskeskusta — erästä Israelin salaisimpia laitoksia. Se on niin salainen, että kun vuonna 1967 sodassa vieittunut israelilainen hävittäjä oli putoamassa alueelle sitä ammuttiin raketeilla ja lentäjä kuoli. Dimona on Israelin atomikaupungin nimi, jossa sadat insinöörit ja tiedemiehet valmistavat asetta, joka muuttaisi lähi-idän entistäkin vaarallisemmaksi alueeksi."

Näin alkaa sensaatiomainen artikkeli, joka julkaistiin jokin aika sitten Spiegelissä. Vedoten tunnettuihin ja tuntemattomiin tosiasioihin artikkelin tekijä kirjoittaa: "Israelilla on ydinkärkiä naapurivaltioille elintärkeiden kohteiden esim. Assuanin padon tuhoamiseksi sodan syttyessä".

Spiegelin kirjapainoväri oli juuri ehtinyt kuivaa kun Tel Avivista kumottiin mainitut tiedot. Israelin ulkoministeriön edustaja sanoi lehtimiehille: "Meidän maamme ei ole atomivaltio eikä se tule valmistamaan atomiaseita ennen vastustajiaan". Pääministeri Golda Meir korosti 9. kesäkuuta televisiohaastattelussaan "perusteettomia huhuja Israelin atomiuhasta."

Jokainen järkevästi ajatteleva ihminen ymmärtää, miten vaarallinen ase atomipommi olisi israelilaisten aggressorien käsissä, jotka vastustavat rauhaa lähi-idässä ja järjestävät aseellisia provokaatioita arabimaita vastaan.

Toinenkin asia on päivänselvä. Israel on pieni maa. Atomipommi, jota valmistetaan erämaassa lähellä Punaistamerta ei ole vain paikallisten insinöörien ja tiedemiesten käsialaa. Apua on saatu ulkomailta — ennen kaikkea Länsi-Saksalta — Spiegel kyllä tuntee tällaiset asiat. Kommunististen ja työväenpuolueiden vetoomuksessa sanotaan, että nimenomaan imperialismin tuki Israelin johtaville piireille tekee mahdolliseksi ekspansion politiikan. Ensi viulua Israelin tukemisessa soittaa Bonn.

Seuraavassa faktoja, jotka todistavat Länsi-Saksan ja Israelin välisen atomiyhteistyön olemassaolon. Vuosina 1966—69 Bonn lähetti Israelin tieteellisiin laitoksiin 50 atomialan tiedemiestä. Haim & Weizmanin atomi-instituutissa työskentelee noin 450 länsisaksalaista asiantuntijaa. Paljon israelilaisia tiedemiehiä ja insinöörejä tutustuu Hampurissa ja Karlsruhessa länsisaksalaiseen atomiteknologiaan. Lisäksi Bonn ja Tel Aviv ovat perustaneet johtoelimen kaikille maiden väliselle atomitoiminnalle. Sitä johtaa Heidelbergin instituutin professori Gentner. Israelin teknologisessa instituutissa Gentnerin johdolla työskennellään 25 atomirakettisuunnitelman parissa. Rahoituksesta huolehtii Länsi-Saksa.

Bonnin johdolla kaikkialla maailmassa yhtyvät voimat, jotka pelottavat kansoja "omalla atomipommillaan". Tässä yhteydessä haluaisin esittää muutamia rivejä puolalaisessa Zolnierz Wolnoscilehdessä: "Huhut atomiaseen valmistamisesta (suurvaltoja lukuun ottamatta) liitetään useimmiten Länsi-Saksan, Israelin ja tEtelä-Afrikan tasavaltaan. Länsi-Saksa auttaessaan näitä maita atomitutkimuksissa ajaa takaa useita päämääriä — varmistaa poliittinen alibi ja irtisanoutua hitleriläisistä; saada haltuunsa atomipommi, joka ei olisi valmistettu omalla alueella; löytää maantieteellistä tilaa salaisia atomipommikokeiluja varten. Tällaista tilaa Länsi-Saksan, Israelin ja Etelä-Afrikka, joka myös vaatii itselleen atomipommia. Mainitussa Spiegelin numerossa mainitaan, että israelilaiset ostavat uraania nimenomaan EAT:sta.

Pretoriaan saapui äskettäin Israelin ex-pääministeri Ben-Gurion, jonka nimeen liitetään ensimmäinen israelilais-länsisaksalainen atomiyhteistyösopimus. Vanhan sionistin virallinen päämäärä oli aloittaa kampanja 25 miljoonan keräämiseksi Israelin "solidaarisuusrahastoon". Mutta mikä oli matkan epävirallinen tarkoitus?

Siitä puhuu esimerkiksi seuraava seikka — Bengurionia seurasi matkallaan puolustusministeriön johtava henkilö tunnettu kenraalimajuri Haim Herzog Etelä-Afrikan tasavallan pääkaupungissa molemmat herrat tapasivat tri Gustaf-August Sonnenholin — Länsi-Saksan lähettilään, entisen SS-miehen, hitleriläisen ulkoministeriön työntekijän ja sotarikollisen. Herzogin sanojen mukaan Sonnenholin kanssa päästiin sopimukseen "Etelä-Afrikan, Israelin ja Länsi-Saksan välisen yhteistyön kaikilla aloilla". Ja vaikka atomipommeista ei virallisesti puhuttukaan on selvää, että atomipommikysymykset eivät jääneet viimeisiksi.

Onko tämän jälkeen enää ihmeteltävää, kun länsisaksalainen Handelsblatt iloitsee: "Israelilainen reaktori Negevin erämaassa, joka on rakennettu asiantuntijoidemme avustuksella, antaa nykyään 8 kiloa atomipolttoainetta vuodessa. Tämä tarkoittaa sitä, että Israel voi valmistaa yhden atomipommin joka kuudes kuukausi." Atomitöistä vastaava puolustusministeri Dayan sanoi äskettäin: "Me puolustamme vallattuja maita loppuun asti ja käytämme tarpeen vaatiessa kaikkia mahdollisia aseita".

Kenraali siis uhkaa jo pommilla, josta hän haaveilee. Israelin ja Länsi-Saksan johtopiirejä yhdistävät yhteiset intressit. Kansojen on oltava varuillaan tällaisten liittojen ja allianssien edessä.

Sodan hinta on Yhdysvalloille $400 miljardia

New York. — Vietnamin sota maksaa Yhdysvalloille tähtitieteellisen summan — noin 400 miljardia dollaria. Tällaiseen tulokseen on tullut huomattava amerikkalainen taloustutkija professori James Clayton suorittaessaan tutkimuksia valmisteilla olevaan teokseen Kylmän sodan taloudelliset seuraukset.

Clayton toteaa, että siinäkin tapauksessa, että Yhdysvallat lopettaisi sodan välittömästi, se koettelisi USA:n budjettia 330 miljardilla. Virallisten tilastojen mukaan Vietnamin sota on jo nyt maksanut amerikkalaisille veronmaksajille 110 miljardia dollaria. 50 miljardia dollaria tulee vielä kulumaan sotainvalideille maksettaviin erilaisiin avustuksiin ja n. 170 miljardia dollaria tarvitaan Yhdysvaltain hallitukselle Vietnamin sodasta aiheutuneiden velkojen maksuun.

Kirjoittaja korostaa, että 330 miljardin dollarin arvio perustuu ehdottomasti kaikkein vaatimattomimpiin arvioihin ja realisempana lukuna onkin pidettävä 400 miljardia dollaria.

Ranska myy Kiinalle viljaa

Bryssel. — Ranska on myynyt Kiinalle 800,000 tonnia viljaa ja luvannut ostaa vastineeksi 12,000 tonnia sianlihaa Kiinasta, ilmenee Euroopan komissionin viime lauantaina julkaisemasta tiedonannosta.

Myynti merkitsee Euroopan talousyhteisön maatalousrahastolle 52 miljoonaa dollaria kuluja.

PÄIVÄN PAKINA

VÄHÄN JÄRJEN ÄÄNTÄ

Oikeuden, kuten jumalienkin myllyt jauhavat kovin hitaasti varsinkin silloin kun on puhe rauhanpuolustajien oikeuksista "valloissa".

Mutta ne jauhavat kuitenkin. Viimeisimpänä esimerkkinä tästä on maailmankuulun lapsilääkärin, tri Benjamin Spockin ja hänen kumppaniensa tapaus.

Kuten muistetaan, tämä kuuluisa lastenlääkäri tuomittiin yhdessä kolmen muun miehen kanssa kesäkuun 4 päivänä 1968 kahdeksi vuodeksi vankilaan Vietnamin likaisen sodan vastustamisesta. Sen lisäksi nämä rauhanpuolustajat tuomittiin kukin $5,000 sakkoon paitsi yksi miehistä $1,000 sakkoon.

Nyt viikon vaihteessa saapui kuitenkin tieto, että vetoomusoikeus oli määrännyt tri Spockin ja Michael Ferberin vapautettavaksi ja kahdelle muulle (Rev. William Sloan Coffin Jr., Yale yliopiston pappi ja Mitchell Goodman, kirjailija ja opettaja Temple, ME) järjestettäväksi uusi oikeuskuulustelu.

Peräänantamattomana rauhan puolustajana tri Spock sanoi puolestaan, että hän tulee toimimaan kaksi kertaa entistä voimaperäisemmin Vietnamin sodan lopettamiseksi nyt kun vetoomusoikeus kumosi hänen tuomionsa.

"Olen henkilökohtaisesti iloinen asiasta", sanoi tri Spock, "mutta minä tulen kaksinkertaistuttamaan työtäni rauhan hyväksi.

"Minusta tuntuu ehdottoman traagiselta kun nuorten amerikkalaisten on kuoltava määräämättömän ajan Vietnamissa" hän sanoi.

Meillä toisilla rauhan puolustajilla on myös syytä iloita tri Spockin tuomion kumoamisesta ja toimia hänen hyvää esimerkkiään seuraten Vietnamin sodan lopettamisen hyväksi.

* * *

New Yorkista alkuviikolla tulleissa uutistiedoissa kerrottiin eräällä tavalla omalaatuisesta mielenosoituksesta sikäläisten lääkärien ilmeisesti patavanhoillista järjestöä vastaan.

Nämä mielenosoittajat olivat kuorossa huudelleet, että lääkärien järjestö (AMA) "pitää terveyttä loitolla".

American Medical Associationin (AMA) edustajahuoneen kokous oli eräässä hotellissa ja nuoret mielenosoittajat olivat pääasiassa lääkintäalan oppilaita, ollen joukossa eräitä ammattiaan harjoittavia lääkäreitäkin. Lisäksi oli sairaanhoitajattaria, sosiaalityön tekijöitä ja nuoria miehiä ja naisia.

Mielenosoittajien julisteissa oli monenlaisin sanakääntein hyvin terävästi AMA:n arvostelevia tunnuslauseita, missä mm. kysytään sairausvakuutusta vastustavalta lääkärien yhdistykseltä, että "kuinka monta köyhää kuoli tänään" jne.

Mielenosoittajat arvostelivat lääkärien järjestöä huonojen lääkintämenetelmien jatkamisesta, sosiaalisen vastuuntunteen puutteesta ja terveyshuollon kalleudesta.

Tämä sellaisenaan osoittaa, että lääkärien suku paranee uuden polven esiin astuttua.

Tosiasiassa lääkäreissä ei ole sellaisenaan niinkään paljoa arvosteltavaa kuin heidän järjestössään mikä on valtaosalta suurten lääkefirmojen kontrollissa.

Näin on asia ainakin täällä Canadassa, missä lääkäreitä on käytetty poliittisina pelinappuloina taistelussa medicarea vastaan jne. Mutta nyt New Yorkista tulleet uutistiedot viittaavat siihen, että lääkäreitäkään ei ikuisesti voida käyttää taantumuksen kärryjen vetäjinä.

— Känsäkoura.

Tilanne NL:n—Kiinan rajalla:

Puolen vuoden aikana yli sata provokaatiota

Moskova. — Yksistään tämän vuoden kuuden ensimmäisen kuukauden aikana ovat Kiinan viranomaiset järjestäneet yli sata provokaatiota ja rajaloukkausta kaukoidän alueella, totesi puolueen Harbovskin aluekomitean ensimmäinen sihteeri Aleksei Shitikov Korkeimman oikeuden istunnossa viime viikolla.

Hän totesi, että Neuvostoliiton kaukoidän alueella on suuri merkitys kauppaliiten ja kulttuurisuhteiden kehittämisessä Aasian valtioiden kanssa — Ei ole Neuvostoliiton syy, että neuvostoliittolais-kiinalaisessa yhteistyöstä on nykyään puhuttava menneessä aikamuodossa, huomautti hän.

Aluesihteeri Shitikov korosti Neuvostoliiton kaukoidän työläisten hyväksyvän neuvostohallituksen ulkopoliittisen linjan ystävyyssuhteiden kehittämiseksi maan itäisten naapurien kanssa.

Hän korostaessaan johtajien seikkailuluontoinen ulkopolitiikka kosketta Neuvostoliiton ja koko sosialistisen kansainyhteisön elinetuja. Maolaisten aseelliset provokatiot Neuvostoliiton ja Kiinan välisellä rajalla sekä vihan lietsonta Neuvostoliittoa kohtaan ovat tämän vaarallisen linjan näkyvä ilmauksia.

Mao Tse-tungin klikki kiristää suunnitelmallisesti tilannetta Neuvostoliiton ja Kiinan välisellä rajalla ja vääristelee historiallisia tosiasioita puolustellakseen mielettömiä vaatimuksia, jotka kohdistuvat puolentoista miljoonaan neliökilometriin Neuvostoliiton aluetta, jatkoi Shitikov. Jos Kiinan johtajat eivät arvosta Neuvostoliiton hallituksen vilpitöntä halua palauttaa neuvostoliittolais-kiinalaisten suhteiden kehitys takaisin tiiviin veljellisen yhteistyön uomaan, vaan jatkavat sotilaallisia provokaatioitaan, niin syyttäköön itseään seurauksista. Kaikkiin neuvostokansan etuja vastaan suunnattuihin anastusyrityksiin tullaan vastaamaan päättävällä vastaiskulla.

SOTAISIA TOIMIA JA PUHEITA

Hongkong. — Pekingissä ilmestyvä Kansan Päivälehti kehotti perjantaina maoisteja varastoimaan lisää viljaa sodan ja nälänhädän varalle, ilmoitti Pekingin radio Hongkongissa kuullussa lähetyksessä.

Maaseudulla toimivien vallankumouskomiteoiden täytyy noudattaa puheenjohtaja Maon opetusta valmistautua sodan ja nälänhädän varalle, kirjoitti lehti.

Hongkong. — Kiinan armeijan esikuntapäällikkö kenraali Huang Jeng-sheng on syyttänyt Neuvostoliittoa vakavien aseellisten välikohtausten provosoinnista "useilla paikoin" näiden kahden maan välisellä 7,200 peninkulman pituisella rajalla sekä "ydinaseiden kalistelua Kiinan pelottamiseksi", ilmoitti Pekingin radio Hongkongissa kuullussa lähetyksessä perjantaiaamuna.

Huang, joka puhui Albanian suurlähetystössä Albanian armeijan perustamisen 26. vuotispäivän johdosta pidetyllä vastaanotolla viime torstai-iltana, ei viitannut mihinkään tiettyyn rajavälikohtaukseen.

Huang sanoi, että Kiina tulee aina noudattamaan puheenjohtaja Mao Tse-tungin ohjetta "iskeä takaisin jos sitä vastaan hyökätään." "Kaikki hyökkääjät, jotka uskaltavat käydä kimppuumme pyyhkäistään pois päättäväisesti, perinpohjaisesti ja kokonaan, hän julisti.

Tämänhetkistä kansainvälistä tilannetta kommentoidessaan kenraali Huang sanoi, että Yhdysvaltoja ja Neuvostoliittoa, joita "kansan vallankumoustaistelu on koetellut raskaasti", rasittavat nyt vakavat poliittiset ja taloudelliset kriisit. Hän huomautti kuitenkin, että nämä kaksi maata pyrkivät edelleen jakamaan maailman keskenään.

Pravda:

Eastbournen kokous todistus umpikujasta

Moskova. — Kesäkuun 16—20 päivänä Eastbournessa pidetyn Sosialistisen Internationalin XI kokouksen tulokset osoittavat, että sosialistisen internationaalin johto on edelleenkin poliittisessa ja ideologisessa umpikujassa, kirjoittaa uutistoimisto Novostin kirjeenvaihtaja G. Gerasimov viikonlopulla Pravdassa.

Gerasimov jatkaa, että Sosialistisen internationaalin tämänkertaisessa kongressissa ei puuttunut kauniita sanoja myönteisestä suhtautumisesta kaikkiin rauhan puolesta tehtyihin rakentaviin aloitteisiin. Kuitenkaan kongressin päätöslauselmassa ei ole edes yritetty määritellä maailman voima-asetelmaa tai luonnehtia näiden voimien välistä taistelua.

Päätöslauselma sisältää kehotuksen ulkomaisten joukkojen vähitellen tapahtuvasta poistamisesta Etelä-Vietnamista, mutta hyökkääjää ei ole nimitetty ja se on asetettu jopa samalle tasolle hyökkäyksen uhrien kanssa. Sosialistisen internationaalin asenne Vietnamin kysymyksessä tukee itse asiassa USA:n imperialismin asennetta, jatkaa Pravda.

Gerasimov toteaa edelleen, että Sosialistisen Internationaalin johdon tärkeimmät poliittiset tuntomerkit ovat antikommunismi ja neuvostovastaisuus. Näiden johtajien mielestä se ei ole kommunismin vastustaja.

Kuitenkin nykyinen sosialidemokratia ei ole yhtenäinen. Erilaisuuksien rajat eivät kulje ainoastaan pystysuoraan rivijäsenten ja puoluepomojen välillä, vaan myös vaakasuoraan itse johtajien keskuudessa. Sosialistisen internationaalin huipun jyrkän kielteistä antikommunistista ja neuvostovastaista asennetta eivät monet enää hyväksy, vaikka avoimia kiistoja ei tässä kysymyksessä vielä esiinny.

Nykyinen sosialidemokratia elää kriisikautta, joka vain voimistuu eräiden Sosialististen internationaalin johtajien haluttomuudesta kieltäytyä samalaolisesta antikommunismistaan, kirjoittaa Gerasimov edelleen.

Urheilua

Mark Spitz ME-tahdissa

Santa Klara, Kalifornia. — Perjantaina Santa Clarassa alkaneissa Yhdysvaltain avoimissa uintimestaruuskilpailuissa syntyi jo ensimmäisenä päivänä erinomaisia tuloksia. Mark Spitz, kolminkertainen olympiavoittaja, sivusi 100 metrin perhosuinnissa nimissään olevaa maailmanennätystä 55,6.

Olli Mäelle pistehäviö Lopopololle

Milano. — Suomalainen Olli Mäki kärsi viime perjantai-iltana pistehäviön ottelussaan nyrkkeilyn välisarjan entistä maailmanmestaria, Italialaista Sandro Lopopoloa vastaan Milanossa. Mäki antoi häviöstään huolimatta hyvän vastuksen entiselle mestarille ja kiinnitti huomiota varsinkin puolustukseensa.

Nuoren polven esiinmarssi

Moskova. — Modernin naisvoimistelun Neuvostoliiton mestaruuskilpailut päättyivät yllättäen uusien nuorten kykyjen esiinmarssiin useiden vanhojen mestareiden jäädessä pois palkintopalliilta.

Yhteispisteissä selvisi parhaalle sijalle 17-vuotias Alla Zasuhina 37.9 pisteellä. Toisena oli Ljubov Sereda 37,8 ja kolmanneksi sijoittui 15-vuotias Galima Shugurova 37,5 pistettä.

Clarke juoksi kauden parhaan ajan

Oslo. — Australian Ron Clarke yritti tiistai-iltana Bisletin stadionilla lyödä nimissään olevan peninkulman juoksun maailmanennätyksen, mutta sadesää ja raskaat radat estivät sen. Syntyi sentään maailman tämän kauden kärkitulos 28.03,6.

HILLPORT TAXI
24 TUNNIN PALVELU
SUOMEA PUHUVAT AJURIT
Puh. DI 5-5461
122 S. Cumberland St.
Port Arthur Ontario

Milloin tahansa tarvitsette ruokatavaraa, lihaa tai miesten vaatetusta, ostakaa ne osuuskaupastanne
International Co-Op Stores Ltd.
176 S. Algoma Street Port Arthur, Ontario

Smallwood ei aio antaa periksi

St. Johns. — Newfoundlandin pääministeri Joseph Smallwood väitti tiistaina, "ettei hänen työnsä ole vielä tehty loppuun" ja lupasi ryhtyä maakunnan liberaalipuolueen johtajaehdokkaaksi ensi marraskuun edustajakokouksessa.

Hän aikoo erota liberaalipuolueen johtajan tehtävästä samana päivänä kun edustajakokous avataan ja ryhtyä sen jälkeen uudelleen johtajan ehdokkaaksi, sanoi Smallwood lehdistökonferenssissa.

Onnettomuuksien ennätysjuhla

New York. — Yhdysvaltain itsenäisyyspäivien maantieliikenteessä kirjattiin tänä vuonna uusi kaikkien aikojen ennätys: 578 ihmistä on tähänastisten tietojen mukaan kuollut liikenneonnettomuuksissa tänä kolmen päivän ajanjaksona. Edellinen ennätys, 576 kuollutta, oli peräisin vuodelta 1956.

YAT tunnusti vapautushallituksen

Kairo. — Yhdistynyt Arabitasavalta on virallisesti tunnustanut Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen viime lauantaina. Arabitasavalta on järjestyksessä 24. maa, joka on tunnustanut vallankumoushallituksen.

Unkari pyrkii Gattin jäseneksi

Geneve. — Unkari on anonut jäsenyyttä 76 maata käsittävään tullitariffeja ja kauppaa koskevaan yleissopimukseen Gattiin, ilmoitettiin Genevestä viime perjantaina.

Muuan Gattin edustaja sanoi, että Unkarin pysyvä edustaja Janos Nyerges jätti hakemuksen kaksi päivää sitten. Sitä käsitellään yhtä aikaa Romanian anomuksen kanssa, joka tuli ensimmäisen kerran tarkasteltavaksi kesäkuussa.

Anomuksen johdosta on ensin neuvoteltava Unkarin tullijärjestelmästä, ja se tulee käsiteltäväksi Gattin neuvoston seuraavassa kokouksessa heinäkuun lopulla.

MUISTELMIA LÄNNELTÄ

South Porcupine. — Nykypäivän elämä lyö kovetun leimansa myöskin Vancouverin kaupungin läheisyyteen, jossa liikennevaikeudet ovat yhtä vaikeasti ratkaistavissa kuin muissakin Canadan suurkaupungeissa. Tasaiset maat ovat hyvin vähäiset verrattuna esimerkiksi Toronton lähiympäristöön. Kaupungista itään ja etelään on aikoinaan raivattu viljelykselle erittäin hyviä maanviljelysmaita. Aluksi näiden läpi on johtanut vain kaksi päärautatietä, CNR ja CPR, jotka molemmat on rakennettu noiden jylhien vuoristojen läpi. Näitä katsellessa matkamies joutuu ihmettelemään, että kuinka tuonaikaisilla työvälineillä on voitu noita teitä yleensä rakentaakaan, mutta siinä ne rautatiet ovat ja "kiemurtelevat" vuorten solissa sekä pitävät yllä päivittäistä liikennettä ja miehet jotka ovat tehneet tämän suurtyön lepäävät ikiuntaan jossakin kalmistossa. Moni heistä lienee saanut lepopaikkansa aivan työmaan läheisyydessä, johon hän on laskettu työtovereittensa kunnioittamana ja sittemmin ajan varrella tullut täysin unhoitetuksi.

Nykyaikaiselle autoliikenteelle on omistettu paljon noita valmiiksi raivattuja peltoja, sillä valtateitä on niin paljon, että niistä ei pääse aivan heti "kuusalle". Fraser-joen yli johtaa useita pitkiä siltoja ja onpa yhdessä kohti tehty maantie joen alitsekin jossa matkustaja kulkee tunnelissa ja samanaikaisesti seilaa laiva sen päällä. Tällaista "porrastettua liikennettä on BC:ssä hyvin paljon.

Kuulin kerran täällä "iistissä" kun miehet menivät oluttupaan ja kun siinä joku reissumies kehuskeli tovereilleen että "kyllä sen verran pitää olla aina rahaa taskussa, että "feristä yli pääsee".

Tuolloin ajattelin, että mikähän se sellainen "feri" on. Ja nyt minulle selvisi, että se on jonkunlainen lauttalaiva, jolla kuljetetaan matkustajia ja tavaroita vesistöiden yli ja täällä Vancouverin edustalla on paljon eri saaria, joita eroittaa huomattavat Tyynenmeren lahdet. Mutta pääliikenne kuitenkin lienee Vancouverin saaren ja mannermaan välissä jossa liikennöi useita näitä lauttalaivoja, joita kansa nimittää Ferryksi. Suurimmat noista lauttalaivoista lienee British Columbian maakuntahallituksen omistuksessa, josta liikenteestä maakunta saa huomattavat tulot.

Nämä laivat ovat suurikokoisia. Niihin voidaan ajaa toistasattaa autoa ja matkustajille on tilaa myöskin paljon. Niissä on mahtavat ravintolat ja salongit oleskelua varten. Niissä ei tarvitse istua "kovanpuun" päällä. Täysin ammattitaitoinen henkilökunta ja upseereita aina kapteenista lähtien.

Kun puhutaan Vancouverin saaresta, niin on sanottava, että se ei ole mikään pieni maakappale meren ympäröimänä, vaan se on melkein kuin suuri maanosa. Sen pituusmitaksi on laskettu 280 mailia ja leveys 50—80 mailia, joten tuon saaren pinta-ala on 12,400 neliömailia. Se on myöskin kauttaaltaan vuoristoa, joista korkeimmat lienevät kuten "Golden Hinde"-vuori 7,210 jalkaa meren pinnan yläpuolella. Tällä saarella on melkein aina kesä, koska vuoden keskilämpö on 50 astetta. Eikä sateetkaan ole suurena haittana, koska aurinko paistaa keskimäärin 2,000 tuntia vuodessa.

Vancouverin kaupungissa ja yleensä British Columbian maakunnassa on paljon ihmisiä, jotka eivät ole tuolla saarella koskaan käyneet, vaikka siellä on British Columbian pääkaupunki Victoria, jonka asukasluku on 55,000. Sen lisäksi siellä on useita pienempiä kaupunkeja sekä erittäin kauniita maaseutukyliä. Puutavarateollisuus lienee johtavin elinkeino ja kalastajia siellä on paljon. Heiltä ei pääse suurimmat karkuun. Vaikka siellä on kaivannoita ja tehtaita sekä maanviljelystä, joten tuon saaren väkiluku on nykyisin 291,000 henkilöä. Kaikki tämä huomioonottaen, se on tykkänään "maanosa" vaikka sitä saareksi sanotaan.

Siellä on paljon vieraalle matkamiehelle katseltavaa. On maakuntamuseo aivan parlamenttitalon läheisyydessä ja sitä laajennetaan jatkuvasti.

Kymmenlukuiset eri nähtävyydet kuten "Butchart Gardens", jossa on melkein kaikkien maailman maiden kukkaistutuksia nähtävänä. Mutta mielenkiintoisin katseltava oli — ja on näin raskaan työn tekijälle, metsäteollisuuden museo. Se sijaitsee 40 mailia pohjoiseen Victorian kaupungista valtatie No. 1 varrella. Tämä museo on ainutlaatuinen koko British Columbiassa. Siellä on nähtävänä kaikkia niitä työvälineitä, joita käytettiin vielä tämän vuosisadan ensimmäisillä kymmenillä. Siellä näkee pisimmät käsinvedettävät "justeerisahat" joiden pituusmitta on kaiketi yli kymmenen jalkaa. Siellä on valtavan suuria tukkipuita asetettuna kärryjen päälle. Siellä on höyryvoimalla käyviä ja monenlaisia nostureita, joiden avulla hinattiin noita metsän jättiläisiä pois vuorilta. Siellä on puiden kantoja jotka ovat yli neljäsataa vuotta vanhoja. Siellä näkee kuvia härkävaljakoista, joiden voimaa käytettiin tuossa suuressa metsätyössä. Siellä on nähtävänä rautatiekalustoa kuten vetureita, miesten ja tukkien kuljetusvaunuja ym.

Tämän museoalueen ympäri on rakennettu rautatie, jossa liikennöi tässä puutavarateollisuudessa käytetty veturi, jonka perässä on miesten kuljetusvaunuja. Sen "kirkkaat vislaukset" kutsuvat vierailijoita noihin vaunuihin kyytiä saamaan. Veturin kuljettajakin on pukeutunut vanhanaikaisiin vaatteisiinsa. Hänellä on "lokarin" muodin mukainen huuliparta, sekä käyttää nuuskaa alahuulessa.

Paljon on koottu kaikkea vanhaa metsätyökalustoa tuon museon yhteyteen. Niitä saa ihmetellä — ei yksin nykypäivien länenlokarit, vaan myöskin "iistin Tomit", jotka ohjaavat kulkunsa noille saarille. — H.

Viennin arvo nousi 12% 6 kk. aikana

Ottawa. — Canadan ulkomaaviennin arvo nousi kuluvan vuoden ensimmäisen kuuden kuukauden aikana 12 prosentilla, verrattuna vastaavaan aikaan vuonna 1968.

Valtion tilastotoimiston viime viikon lopulla antamissa alustavissa tiedoissa sanottiin, että tämän vuoden ensimmäisen puoliskon kokonaisvienti oli $7,281,000,000. Kesäkuun viennin sanottiin nousseen 17 prosentilla.

Canadan USA:n viennin sanottiin nousseen 17 prosentilla ja muiden maiden viennin 12 prosentilla.

Italiassa satoi lunta

Rooma. — Yllättävä lumisade ja myrsky vahingoittivat viikko sitten keskiviikkona pahasti Koillis-Italian viljelyksiä sekä katkaisivat maantieliikenteen ainakin niiltä autoilta, joiden varusteisiin eivät kuuluneet jääketjut.

Dolomiteilla olivat pellot lumen kattamia. Giovan ja Stelvion solista eivät päässeet kulkemaan autot ilman jääketjuja tai talvirenkaita. Friulin tasangolla myrsky aiheutti tuhoa viljelmillä ja maantieliikennettä haittasivat teillä tulvivat vesimassat. Lumisade on erittäin harvinaista tähän vuodenaikaan Italiassa.

Tulevan suurjuhlan ohjelmisto on nyt jo tiedossa

Port Arthurissa — Canadan suomalaisten suurimmassa asutuskeskuksessa — elokuun alussa pidettävän SCAUL:n ja CSJ:n kolmannentoista yhteisen suurjuhlan nelipäiväinen ohjelmisto julkaistiin jo tämänviikkoisen Liekin juhlanumerossa.

Tämä nelipäiväinen juhla vietetään Port Arthurissa ja Iskun puistossa elokuun 1, 2, 3 ja 4 pnä ja koko tämän erikoisjuhlan ohjelmisto julkaistaan Vapauden erikoisnumerossa mikä ilmestyy tervehdyksineen ja onnentoivotuksineen torstaina, heinäkuun 24 päivänä.

Nyt julkaistujen tietojen mukaan Port Arthurin suurjuhlassa on nähtävää, kuultavaa ja nautittavaa niin nuorille kuin vanhemmankin sukupolven edustajille:

Tervetuliaistanssit, missä kansalaisemme saavat tavata toisiaan pitkähkön väliajan jälkeen on Finnish haalilla, 316 Bay St., Port Arthurissa, perjantaina, elokuun 1 pnä.

SCAUL:n vuotuiset mestaruuskilpailut aloitetaan Iskun Puistossa, Copenhagen tien varressa lauantaina, elokuun 2 päivänä kello 9 aamulla. Mestaruuskilpailut jännittävine viesteineen ja muine otteluineen päättyvät samassa paikassa sunnuntaina, elokuun 3 pnä. Sunnuntaiset kilpailut alkavat kello 9 aamulla.

Iskun Puistossa on myös kaksi suurta ulko-ilmajuhlaa: ensimmäinen lauantaina, kello 2 iltapäivällä ja toinen, komeine juhlaparaateineen ja yhteisvoimisteluesityksineen sekä kuorojen ja orkesterien yhteisohjelmineen, sunnuntaina, kello 1 iltapäivällä.

Agapetuksen kirjoittama hauska 3-näytöksinen farssi "Olenko minä tullut haaremiin" esitetään Finnish haalilla lauantaina, kello 7 illalla. Samaan aikaan on Lakehead Labor Centressa suuret juhlatanssit, minne ehtivät vähää ennen yhteistä poislähtöä myös juhlanäytelmän katsojat.

Erikoisuuksistaan aina tunnettu juhlakonsertti on Lakeview High School auditoriumissa, Gibson Street, Port Arthurissa sunnuntaina, kello 8 illalla.

Tässä on Suurjuhlan eri tilaisuudet päällisin puolin kerrottuna. Siihen sisältyy luonnollisesti paljon mielenkiintoisia ja innoittavia yksityiskohtia joista kaikista pääsemme perille vain juhlaan osallistumisella.

Erikoisen mielenkiintoiseksi muodostunee tänä vuonna suosikkiehdokkaiden välinen kova kilpailu. Suosikkiehdokkaita on kolme: Anne Männistö, Etelä-Ontariosta, Amy Malmberg Keski-Ontariosta ja Brenda Pressenger Länsi-Ontariosta. Heidän hyväkseen on jo kotipaikkakunnilla kerätty sentin kappale maksavia ääniä ja tämä kilpailu päättyy vasta Suurjuhlan yhteydessä. Kultakin alueelta on nimitetty miellyttävät suosikkiehdokkaat ja kun kaikki alueet haluavat saada omansa valituksi, niin se johtaa luonnollisesti sitkeään ja samalla erittäin mielenkiintoiseen kilpailuun.

Kun paikalliset juhlan valmistajat ovat kaiken lisäksi vakuuttaneet, että "ilmojen haltija" lupaa kaunista juhlasäätä, niin kukapa voisi olla sonnustamatta näihin vuotuisiin arvojuhliin. Port Arthurissa siis tavataan.

— Yksi varma juhlavieras.

Johanna Thordenin hylky on löytynyt

Glasgow. — Suomalaisen matkustaja- ja rahtilaivan Johanna Thordenin hylky lyödettiin viime perjantaina merestä Skotlannin pohjoisrannikon edustalta, missä se haaksirikkoutui 32 vuotta sitten vieden mukanaan 30 ihmistä.

Kymmenen tuhannen tonnin Johanna Thorden oli palaamassa neitsytmatkaltaan Yhdysdysvalloista tammikuussa 1937, kun se upposi Pentland Firthin vaarallisilla vesillä, Orkney-saarten edustalla.

Onnettomuuslaivan hylyn löysi muuan orkneylainen kalastusalus Swona-saaren edustalta.

KESÄN KUKKASILLA
Lauri Kuusiston
muistoa kunnioittaen
AINO JA ARVI KOSKI
Kapuskasing Ontario

EMIL JA SIIRI AUTIOMÄKI, St. Catharines, Ont., lahjoittavat $5.00 Vapaudelle ja Liekille ja haastavat kaikkia kansalaisiamme tekemään vointinsa mukaan.

VILHO VIREN, St. Catharines, Ont., lahjoittaa $2.00 Vapaudelle ja Liekille.

LEO JÄRVIS, Toronto, Ont., lahjoittaa $10.00 Vapaudelle ja Liekille.

ARVI KOSKI, Kapuskasing, Ont., lahjoittaa $5.00 Vapaudelle ja Liekille ja haastaa Vieno Kosken, Oba, Ont.

JACK VUOHELA, Kapuskasing, Ont., lahjoittaa $2.00 Vapaudelle ja Liekille ja haastaa Felix Ahon, Kapuskasingista tekemään samoin tai paremmin.

LEMPI JA OTTO TYYSKÄ, Toronto, Ont., lahjoittavat $5.00 Vapauden ja Liekin hyväksi, että niiden ilmestyminen olisi turvattu ja haastavat toverit viemään haastetta eteenpäin.

SIGNE JA T. HUOTARI, Sault Ste. Marie, Ont., lahjoittavat $5.00 Vapauden ja Liekin hyväksi.

JOHN LUHTALA, Dugwal, Ont., vastaa $5.00 Kalle Ahelan haasteeseen ja toivoo, että kaikki lehtiemme lukijat tekisivät lahjoituksensa.

LYDIA NIEMI, Scarborough, Ont., lahjoittaa $10.00 Vapauden ja Liekin hyväksi.

LINNEA JA EVALD TUOMAALA, Whitefish, Ont., vastaavat $5.00 Arvi Salon haasteeseen.

VÄINÖ RUTTIMAN, Elliott Lake, Ont., lahjoittaa $5.00 Vapauden ja Liekin talousaseman turvaamiseksi.

LIINA JA IVAR KITUNEN, Sarnia, Ont., lahjoittavat $5.00 Vapaudelle ja Liekille.

NIILO RISTIKANGAS, S. S. 1, Sudbury, Ont., lahjoittaa $5.00 Vapauden ja Liekin hyväksi ja haastaa Matti Kujalan, Bruce Mineseltä, Ont., sekä Matti Saaren ja Sylvester Laitilan, Sudburysta.

VÄINÖ ROSS, Blairmore, Alta., vastaa $2.00 Niko Piispasen haasteeseen. Kiitos haasteesta Niko.

Y. SAARIKOSKI, Vancouver, B.C., lahjoittaa $5.00 Vapaudelle ja Liekille ja haastaa seuraavat ystävät: Oskari Tuomi, Veikko Knuuttila ja mr. ja mrs. Kauhala, Malartic, Quebec sekä Emil Jokinen ja Antti Kotila, Vancouver, B.C.

A. SEPÄNMAA, Sault Ste. Marie, Ont., lahjoittaa $2.00 Vapauden ja Liekin haasteryntäyksen hyväksi.

CSJ:n LONG LAKEN OSASTO lopettaessaan toimintansa lahjoittaa käteiset varansa $200.00 Vapauden ja Liekin talousaseman tukemiseksi.

AILI JA E. SIMONEN, Sault Ste. Marie, Ont., lahjoittavat $4.00 Vapauden ja Liekin tukemiseksi ja haastavat seuraavat ystävät tekemään samoin tai paremmin: Jack Mäki, August Kurikkala, Evert Perälä, T. Heino ja Eeva Mäki, kaikki Sault Ste. Mariesta.

CSJ:n Port Arthurin OSASTO JA LÄNSI-ONTARION ALUE, lahjoittavat $500.00 Vapauden ja Liekin talousaseman tukemiseksi.

ELLI JA LAURI KOSKI, Swastika, Ont., vastaavat Martta ja Mauno Hopiavuoren sekä Maija ja Uno Wuorisen haasteisiin lahjoittamalla $5.00 Vapauden ja Liekin hyväksi.

W. HELMINEN, Toronto Ont., lahjoittaa $2.00 Vapauden hyväksi.

EMMI JA HANNES SUOMALA, Sudbury, Ont., lahjoittavat $5.00 Vapauden ja Liekin talousaseman tukemiseksi.

JENNY JA LENNART HJORTH, Willowdale, Ont., lahjoittavat $2.00 Vapauden ja Liekin hyväksi ja haastavat seuraavat: Martha ja Kalle Kujanpää, Ville Kähärä ja Emppu Ristonen, kaikki Torontosta, Ont.

VAPAUDEN LUKIJA, Sudbury, Ont., lahjoittaa $5.00 Vapauden tukemiseksi ja haastaa toiset tuntemattomat tekemään samoin.

MARTTI KAUPPILA, Erksdale, Man., lahjoittaa $5.00 oman lehtensä Vapauden talousaseman tukemiseksi.

HILDA SÄRKILAHTI, Dinsmore, Sask., vastaa $1.00 Oscar Haudan haasteeseen Vapauden hyväksi ja haastaa seuraavat: Frank Palola ja mrs. Frank Valila, Saskatoon, Sask.

ILMARI LAMMI, Sudbury, Ont., lahjoittaa $5.00 Vapauden hyväksi.

ESTHER JA TOBY HAKALA, Little Penage, R. R. 1, Whitefish, Ont., lahjoittavat $15.00 Vapauden ja Liekin talousaseman tukemiseksi ja haastavat seuraavat ystävät: Frank Hakala, Sioux Lookout, Ont., mr. ja mrs. Tom Korhonen, Jackson Point, Ont., mr. ja mrs. George Mattila, Victoria, B.C. sekä mr. ja mrs. Niilo Linden, Haney, B.C.

AUNE LIIKALA, Hearst, Ont., lahjoittaa $2.00 Vapauden ja Liekin hyväksi ja haastaa seuraavat ystävät: Anna ja Matti Jaakkola, Martti Myllyniemi, Eino Kokkinen, Ingrid Jones ja Taneli Partanen, kaikki Hearst, Ont.

IRJA JA KALLE TULLA, Sudbury, Ont., lahjoittavat $10.00 Vapauden ja Liekin talousaseman tukemiseksi ja toivovat, että kaikki lehtiemme lukijat tekevät lahjoituksensa.

KIRSTI JA LAURI KAUHALA, Malartic, Quebec, lahjoittavat $3.00 Vapaudelle ja haastavat kaikki "KESKI-IKÄISET" suomalaiset tekemään samoin tai paremmin.

HILJA JA EINO JUNNILA, Willowdale, Ont., lahjoittavat $2.00 Vapauden ja Liekin hyväksi.

LOUISE JA MIKE ABER, Nipigon, Ont., lahjoittavat $2.00 Vapauden tukemiseksi.

Tässä katsauksessa	$ 857.00
Aikaisemmin Vapaudessa julkaistu	1,997.26
	2,854.26
Liekin lahjoitukset	131.50
Yhteensä	$2,985.76

CBC:n operaatioiden nettomenot olivat $154,951,483

Ottawa. — CBC:n operatioiden nettomenot nousivat 1968-1969 talousvuoden aikana ennätysmäiseen $154,951,483 summaan.

Tämän valtion kontrollissa olevan laitoksen alahuoneessa viime viikon lopulla esitetystä tiliraportista ilmeni, että kokonaismenot nousivat viime talousvuotena $196,487,305. Edellisen talousvuoden kokonaismenot olivat $189,562,816.

Ilmoituksien, sijoituksien korot ja muut sivutulot tuottivat 1968—69 talousvuotena $41,535,822 jättäen nettomenoiksi $154,951,483 summan.

CBC sai talousvuoden aikana yleisiä varoja $148,329,000, mikä on noin $7.06 jokaista Canadan asukasta kohti.

Gallup Bonnin linjaa vastaan

Bonn. — 73 prosenttia Länsi-Saksan asukkaista ei kannata jo haaksirikkoutunutta Hallsteinin oppia, ilmenee Länsi-Saksassa suoritetussa gallup-tutkimuksessa, kertoo sanomalehti Bild-Zeitung. Saman tutkimuksen mukaan vain 12 prosenttia Saksan liittotasavallan asukkaista kannattaa kylmän sodan politiikan jatkamista.

Ayriss Florist
LIMITED
"Kukkasovitelmamme erikoisalamme"
Puhelin HU. 5-2918
Olemme muuttaneet:
1695 Bayview Avenue
(Lähellä Eglintonia.)
TORONTO, ONT.

VALMISTAMME
RUIS-, GRAHAM-, KAURA-, RANSKAN- ja DIEETTILEIPÄÄ
Juhla- ja arkipitkoja, tanskalaisia viinereitä, kakkuja y.m. leipomoalan tuotteita. Myös karjalan piirakoita, lihapiirakoita y.m.
Parkway Bakers
Puhelin 363-7676
290 Queen St. W., Toronto Ontario
Aukioloajat:
Maanantai-torstai .... 9—6
Perjantai 9—7.30 lauantai 9—2

VIKING FOODS & IMPORTS
Suomalaisten lihajalosteiden valmistaja Torontossa
133 Laird Dr., Toronto 17, Ontario
Puhelin 425-0450
Myymme kaikkia laatuja tuoretta lihaa, lihajalosteita, säilykkeitä, juustoja, leipää y.m. ruokatavaraa suoraan tehtaalta. Kesäaukioloajat ovat: Maanan. — Keskiv. 8—6
Torstai ja perjantai .... 8—8
Lauantaisin .... 8—2

LAUNDEX
Täydellinen vaatteiden kemiallinen puhdistus ja palvelu
250 LORNE ST. S. SUDBURY
3. 10. 17. 24.

SUDBURYN SIION SEURAKUNTA
1843 PARIS ST.
KOKOUKSET:
Sunn. kello 10 ap. ja klo 7. ip.
Torstaisin klo 7.30 ip.
Perj. Nuoret klo 7.30 ip.
TERVETULOA!
Matti Hämäläinen, pastori, puhelin 674-6583.

LOUGHEED HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS 24 TUNTIA VUOROKAUDESSA
PUHELIN 673-9595
252 Regent St.S. Hazel kadun kulm. SUDBURY

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
164 Elgin St. S., Sudbury

Uusia ja käytettyjä RAKENNUS-, PUTKITUS- ja MUITA TARPEITA säästöhinnalla!
Maksamme korkeimmat hinnat romumetallista.
Greenspoon Bros. LIMITED
214 Notre Dame 674-4259 Sudbury

DELONGCHAMP Cartage Co. Ltd.
20 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LAHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

SUDBURYN UUTISIA

INCON NEUVOTTELUT "TALLAAVAT PAIKALLAAN"

Incon ja terästyöläisten union väliset palkka- ja työehtosopimusneuvottelut eivät ole edistyneet juuri lainkaan sen jälkeen kun Incon työmailla alkoi työseisaus viikko sitten tänä torstaina. Eräs union puhemies sanoi kuitenkin, että Inco on ilmoittanut olevansa valmis tekemään joitain myönnytyksiä reunaetuisuuksien kohdalla.

Union taholta tätä sanottiin "heikoksi valonpilkuksi" melkein "umpikujassa" olevissa palkkaneuvotteluissa.

Terästyöläisten union Sudburyn osaston presidentti Homer Seguin sanoi, että neuvottelut ovat "olleet melkein jäädyksissä" siitä lähtien kun työseisaus alkoi viikko sitten.

Neuvotteluja jatkettiin keskiviikkona Torontossa ja mr Seguin sanoi, että "unio tulee painostamaan yhtiötä, jotta se ryhtyisi maksamaan 100 prosenttisesti kaikki reunaetuisuudet, kuten sairasvakuuuksen, sosiaalihuoltomaksut, onnettomuusvakuutusmaksut ja uuden ehdotetun lääkesuunnitelman."

Umpeen menneen sopimuksen aikana Inco maksoi 75 prosenttia vakuutus- ja sosiaalihuoltomaksuista sekä 60 prosenttia sairas- ja onnettomuuskorvauksista.

"Inco on antanut merkkejä mahdollisesta taipumisesta," sanoi Seguin.

Incon johtokunnan newyorkilainen varapresidentti Richard A. Cabell otti tiistaina huolettavakseen yhtiön neuvottelukomitean johtamisen, mutta yhtiön taholta on kieltäydytty antamasta minkäänlaista lausuntoa vallitsevasta tilanteesta.

KIRVESMIESTEN PALKKANEUVOTTELUT OVAT UMPIKUJASSA

Kirvesmiesten unio tiedoitti keskiviikkona, että union ja Sudburyn rakennusurakoitsijain väliset palkkaneuvottelut ovat edelleenkin umpikujassa.

Viime torstaina tapahtuneen eri osapuolten kohtaamisen jälkeen tiedoitettiin, että niin työnantajat kuin työläisiä edustava uniokin ovat pyytäneet Ontarion työministeriöltä uutta sovitteluvirkailijaa.

Sen jälkeen kun ensimmäinen sovitteluyritys epäonnistui uuden kaksivuotisen sopimuksen aikaansaamiseksi union jäsenet lakkoutuivat 35 mailin säteellä Sudburysta kesäkuun 3 päivänä.

Kirvesmiesten edellinen työehtosopimus meni umpeen huhtikuun 30 päivänä. Kirvesmiehet ansaitsivat vanhan sopimuksen puitteissa $4.10 tunnilta ja vaativat $2.00 tuntipalkankorotusta sekä parempia kesälomamaksuja ja muita etuisuuksia. Sudburyn työnantajien yhdistys on tarjonnut kuuden prosentin "nippupalkankorotusta."

POIKA HUKKUI KAIVOSPADOLLA

Garsonissa asunut 15-vuotias Richard O'Connor hukkui maanantaina noin 10 jalkaa syvään veteen Garsonin kaivoksen padolla. Hänet voitiin vain todeta kuolleeksi General sairaalaan tuotaessa kaikkien tekohengityksen avulla yritettyjen pelastusmenetelmien epäonnistuttua.

Neelon-Garson poliisi Murray Chapman sanoi pojan sukeltaneen veteen onnettomuuden tapahtuessa. Kuolemansyyntutkija tri R.M. Mitchell sanoi, että tapauksesta tullaan suorittamaan kuulustelut.

VESILAITOS TOIMII "KORKEAPAINEELLA"

Sudburyn alueella meneillään oleva helleaalto on aiheuttanut sen, että kaupungin David-kadulla sijaitseva vesipumppulaitos toimii melkein yhtä vinhassa tahdissa kuin viime vuonna vallinneen helleaallon aikana.

Maanantaina vettä pumpattiin kaupungin vesiputkiverkostoon 8,800,000 gallonaa eli sama määrä kuin viime vuoden heinäkuun 15 päivänä. Kaikkein suurin tähän mennessä pumpattu vesimäärä on 9,700,000 gallonaa, mikä pumpattiin heinäkuun 16 päivänä 1968, jolloin lämpötila nousi 90 asteeseen F.

Meneillään oleva helleaalto on kestänyt kohta viikon ja odotettavissa on, että vedenkin käytössä voidaan rikkoa kaikki entiset ennätykset.

VEROJEN KANTO ON HIDASTUNUT

Kesäkuun loppuun mennessä perittyjen kaupungin kunnallisverojen määrä oli laskenut prosentuaalisesti verrattuna vastaavaan aikaan viime vuonna, mutta siitä ei ole tietoa, että johtuuko tämä meneillään olevasta Incon ja terästyöläisten välisestä palkkakiistasta.

Kesäkuun loppuun mennessä oli peritty 72.3 prosenttia kuluvan vuoden $14,301,268 kokonaisverosummasta. Kesäkuun loppuun mennessä vuonna 1968 oli peritty 75.8 prosenttia $11,780,632 kokonaisverosummasta.

Viides kaupungin veroerä lankeaa maksettavaksi heinäkuun 21—25 päivänä ja kuudes erä elokuun 18—22 päivänä.

MUISTILISTA

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish haalilla keskiviikkoisin kello 7.30 ip.

Wanupin kentällä on "Pikkusuurjuhlat" sunnuntaina, heinäk. 20 pnä. Urheilukilpailut alkavat klo 11 aamulla ja musikaalinen ohjelma klo 2 ip. Kaikki tervetulleita.

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONTARIO
VASTAANOTTO ESPANOLASSA keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Vetoomusoikeuden päätös vahvisti MM:n oikeudet

Mine Mill union osasto no. 598 :lle tiedoitettiin tällä viikolla, että tuomari Kingin Mine Mill union paikallisasioita koskeva myönteinen päätös on läpäissyt myös Ontarion vetoomusoikeuden.

Terästyöläisten unio vetosi tuomari Kingin toukokuun 9 päivänä 1968 antamasta päätöksestä, että Sudbury Mine Mill union osasto no. 598 on oikeus omien asioittensa hoitoon paikallisesti teräksen ja Mine Millin välisestä yhteenliittymissopimuksesta huolimatta.

Kolmesta tuomarista koostunut vetoomusoikeus antoi kahden tuomarin enemmistöllä tukensa tuomari Kingin päätökselle. Terästyöläisten union taholta on nyt vihjattu, että se aikoo vedota jutun Canadan korkeimpaan oikeuteen.

Puhuessaan Ontarion vetoomus oikeuden enemmistön antamasta päätöksestä osasto no. 598 presidentti Jim Tester sanoi: "On tietenkin turhaa sanoa, että olemme iloisia siitä kun vetoomusoikeus hyväksyi tuomari Kingin päätöksen. Tämä poistaa pilvet meidän ja Falconbridgen välisistä palkka- ja työehtosopimusneuvotteluista, jotka ovat tällä hetkellä käynnissä. Me olemme kuitenkin pahoillamme, että teräsunio aikoo vetää jutun Canadan korkeimpaan oikeuteen".

Osasto no. 598 presidentti Tester sanoi Falconbridgen työläisten tukevan täydellisesti Incon työläisten päättäväisyyttä saavuttaa uusi työehtosopimus, joka takaisi heille "korkeimmat palkat canadalaisessa teollisuudessa". Hän sanoi "tämän hetken tärkeimpänä tehtävänä olevan yhteisrintamatoiminnan yhtiöitä vastaan, huolimatta meidän ilmeisistä erimielisyyksistä".

Mine Millin ja Falconbridgen edustajat tapaavat toisensa tänä keskiviikkona, torstaina ja perjantaina. Ontarion työministeri on nimittänyt mr. B. D. Stevensin sovitteluvirkailijaksi union pyynnöstä. Hänen uskotaan neuvottelevan molempien osapuolien kanssa lähitulevaisuudessa.

CBC:n EDUSTAJA MOSKOVASSA

Monet canadalaiset saavat ensikäden uutistietoja Neuvostoliitosta CBC:n radio- ja television edustajan Ab Douglasin välityksellä. Mr. Douglas, joka on tässä kuvattuna Moskovassa, lähetettiin CBC:n edustajaksi Moskovaan lokakuussa 1968. Hän lähettää vakituisesti CBC:n televisio- ja radiouutisia ja varaa myös muita tietoja yleisradion informaatio-ohjelmiin. Douglas on 39 vuotias ja hänellä on 18-vuotinen kokemus CBC:n maailmanlaajuisen uutispalvelun tehtävissä.

Ky uhkaa vetäytyä pois Pariisin neuvotteluista

Kenraali Ky pauhasi myös USAta vastaan kadeteille pitämänsä puheen yhteydessä

Saigon. — Saigonin varapresidentti Nguyen Cao Ky esitti tällä viikolla hyökkäyksen USA:n Vietnamin sotamenetelmiä vastaan ja vihjasi, että Saigon voi vetäytyä pois Pariisin rauhanneuvotteluista.

Saigonin sotakoulun upseerikadeteille pitämänsä puheen aikana nyrkkiä pöytään iskenyt entinen kenraali Ky pauhasi USAn vaikutusvaltaa vastaan. "Heidän rahansa ei saa minua tai minun kansaani kumartumaan heidän edessään. Heidän rahansa ei saa minun kansaani kuuntelemaan heitä tai pelkäämään heitä . . ."

Mr. Kyn puhe oli ilmeisesti tarkoitettu ainoastaan kotimaisille kuuntelijoille, koska ulkomaalaisia reporttereita ei oltu kutsuttu kuuleman sitä.

Varapresidentti sanoi, että jos Etelä-Vietnamin vallankumoushallitus hylkää nykyisen Saigonin presidentin Nguyen Van Thieun tarjouksen osallistua kansainvälisesti valvottuihin vaaleihin, niin Saigonin tulisi vetäytyä pois Pariisin neuvotteluista.

Mr. Ky sanoi näyttävän siltä, että kommunistit ovat hyljänneet tämän ehdotuksen ja lisäsi: "Minä ajattelen ettei ole mitää.n syytä pitkittää ja venyttää Pariisin rauhankeskusteluja loputtomiin. Ei ole muuta jäljellä kuin taistelujen jatkaminen."

Ky antoi ymmärtää hänellä olevan hyvin vähän luottamusta siihen, että USA tulee antamaan riittävää tukea Saigonin armeijalle. "Vaikka yrittäisimme roikkua heidän paidanhelmassaan, niin amerikkalaiset eivät tule pysymään täällä.

Mr. Thieun vaalitarjous on epävirallisesti hyljätty niin Pohjois-Vietnamin kuin Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksenkin toimesta. Virallisesti tämä tarjous esitetään vasta tänään (torstaina) Pariisin rauhankeskustelujen yhteydessä.

USA:n taistelumenetelmiä vastaan tekemässään hyökkäyksessä Ky syytti amerikkalaisten kuluttavan liian paljon aikaa Saigonin joukkojen koulutuksen yhteydessä.

Incon työseisaus voi uhata muitakin teollisuusaloja

Toronto. — Canadan erikoismetallien valmistajat ja plateeraajat laskevat tällä hetkellä kuinka kauan niiden nykyinen nikkelivarasto tulee kestämään ennen kuin Incon ja terästyöläisten unioon kuuluvien työläisten välinen työkiista ja siitä johtuva työseisaus tulee lopettamaan niiden nikkelinsaantimahdollisuudet.

Arviot vaihtelevat siitä, kuinka kauan nykyiset varastot tulevat riittämään, mutta eräältä taholta vihjattiin, että muiden teollisuuksien normaali tuotanto ei voi jatkua neljää tai kuutta viikkoa kauemmin.

Incon noin 17,200 työläisen työseisaus Sudburyssa ja Port Colbournessa vaikuttaa keskimäärin 70 prosenttisesti Incon nikkelihankintaan. Yhtiön ja työläisten edustajien välillä on käyty neuvotteluja tällä viikolla, mutta eräissä piireissä arveltiin, että työseisaus tulee kestämään vähintään kaksi viikkoa.

Erikoismetallien valmistajat ovat yrittäneet hankkia nikkeliä muista lähteistä mm. jätemetallivarastoista, mutta tämän metallin hinta on noussut kaksinkertaisesti viimeisen vuoden aikana.

Pitkäaikainen työseisaus Incon päälalla voi vaikuttaa vakavasti mm. ruostumattoman teräksen valmistukseen ja muiden nikkelinsekaisten metallien tuotantoon sekä plateerausteollisuuteen.

Tällä on taas puolestaan pitkälle ulottuva vaikutus muissa teollisuuksissa, kuten autotuotannossa, keittiön pesualtaiden valmistuksessa ja paperi- sekä selluloosatehtaiden koneiden valmistuksessa ja virastokaluston tuotannossa.

Inco tuottaa 40—45 prosenttia koko "vapaan maailman" nikkelistä ja 70 prosentin vähennys sen tuotannossa on saattanut nyt jo epävakaan maailman nikkelituotannon kireään tilanteeseen.

TALKOOT WANUPISSA

Ensi lauantaina, alkaen kello 9 ap. pidetään Wanupin kentällä talkoot. Tuokaa heinänleikkuukoneita, lapioita ja haravia.

VAIVAAKO TEITÄ
Korkea verenpaine, reuma sairaudet, käsien jäykkyys, pitkäaikainen päänsärky, unettomuus? Kokeilkaa tieteellisesti tutkittua MAGNEETTIRENGASTA. Se auttaa.
Lääketiede on suorittanut perusteellisia tutkimuksia Japanissa, Englannissa, Amerikassa, Neuvostoliitossa ja muissa maissa.
Tilatkaa jo tänään, tyylikkäästi muotoiltu, tieteellisesti tutkittu kullan värinen magneetti rengas. Niitä on miehille ja naisille — pieni, keskikoko ja suuri. Hinta vain $10.95 kpl. Ontarion asukkaat lisätkää 5% myyntivero — 55 senttiä.
Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Company Ltd.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Kodin piiristä os. täyttää 10 vuotta

Tässä heinäkuussa tulee täyteen kymmenen vuotta siitä kun Kodin piiristä palsta alkoi tällaisenaan ilmestyä. Eteenpäin ajatellen se on pitkä aika, mutta mennyttä muistellen on mennyt liiankin pian. Kodin piiristä palstaan suhtautuminen on kunkin lukijan maun määräämä asia, mutta on kumminkin totta, että sen toimittamisessa on ollut oma viehätyksensä. Etenkin viime aikoina, jolloin tämän palstan lukijat ovat niin kiitettävästi ilmaisseet mielipiteensä ja mielenkiintoisella tavalla osallistuneet yleisesti esitettyihin kysymyksiin.

Nyt kun toivottavasti entistä virkeämmin aloitamme uuden vuosikymmentaipaleen, niin päämäärämme tulisi olla mahdollisimman monipuolinen ja kaikkia lukijoita kiinnostava Kodin piiristä-osasto, josta jokainen löytäisi jotakin itselleen sopivaa.

Kiitos kaikille tämän palstan lukijoille ja etenkin niille, jotka tämän kuluneen kymmenen vuoden aikana ovat esittäneet mielipiteensä. Se on antanut uutta innostusta ja kannustanut tekemään entistä huolellisempaa työtä.

Kauniit kehykset

Monet nuoret ovat tänäkin keväänä valmistuneet koulusta, saaneet uuden ammatin tai päässeet elämänsä päämäärään, menneet kihloihin tai avioliittoon. Näistä kaikista tilaisuuksista on tavallisesti tallella kuva muistuttamassa onnellisesta hetkestä. Tällaiseen arvokkaaseen kuvaan voi vähin kustannuksin valmistaa itse kehyksen, joten kuva lasin alla pysyy puhtaana ja aina näkyvissä.

Ostetaan tavallinen kuvan suuruuteen sopiva maalamaton yksinkertainen taulun kehys. Ensin se hangataan tasaiseksi hienolla teräsvillalla (steel wool). Pöly pyyhitään pehmeällä rievulla ja toisella rievulla, mihin on laitettu pellavasiemenöljyä (linseed oil) kehys sivellään tasaisesti. Tämä menettely suoritetaan kaksi tai kolme kertaa, viikon aikana, mutta käsittelyn välillä on oltava päivä tai pari, jotta kehys hyvin kuivaa.

Tämän ohjeen neuvoja sanoo, että ei voi olla hämmästymättä kuinka kauniin kehyksen tällä menetelmällä voi aikaansaada.

"Piste i:n päälle"

Kesä on salaattien aikaa ja seuraavilla helppotöisillä ohjeilla niitä voi maustaa ja koristella vaihtelevimmiksi.

Majoneesia (mayonnaise) ja pehmeätä kermajuustoa (cream cheese) vatkataan keskenään kunnes se on kuin vispikermaa. Sopii erittäin hyvin hienoksi hakatun raakakaalin pinnalle.

Yksi tai kaksi liian kypsää banaania vatkataan majoneesin kanssa hedelmäsalaatin koristeeksi ja makua antamaan.

Kalan kanssa nautittavaksi sopii myös majoneesi, johon on sekoitettu hiukan sinappijauhoja (mustard powder).

Hedelmäsalaatin pinnalle sopii myös seos, jossa on hiukan maustepippuria (allspice), sokeria ja sitruunamehua (lemon juice) sekoitettuna majoneesiin. Joskus erilaisten mausteiden käyttäminen antaa tavalliselle salaatille aivan erilaisen maun. Maistelemalla ja kokeilemalla kukin löytää monia erilaisia vaihtoehtoja hyvien salaattien valmistamiseen.

Pieniä neuvoja

HYVÄ MITTANAUHA

Retkeilyllä kaivataan joskus mittanauhaa, mutta se on tietenkin kotona. Hyvänä apuna on silloin vyö, kameran tai laukun hihna, johon on piirretty mitta-asteikko.

* * *

LASIMALJAKOT PUHTAIKSI

Kirkkaiksi ja puhtaiksi saa likaiset lasikannut ja maljakot liuoksella, jossa on tavallista suolaa ja etikkaa. Antakaa liuoksen seistä puhdistettavassa astiassa pari tuntia. Ravistelkaa silloin tällöin. Lopuksi astia huuhdellaan kylmällä vedellä.

* * *

"KANSI"

Vispilöitäessä kermaa mekaanisella vispilällä, tahtovat pisarat lennellä ympäri keittiötä. Jos kulhon päälle asettaa voipaperin, jonka keskelle leikkaa ristiin pari viiltoa vispilää varten säästyy ylimääräiseltä siivoamiselta.

JOHNSON PIDETTIIN TIETÄMÄTTÖMYYDESSÄ?

Amerikkalainen journalisti sanoo, ettei Johnsonille ilmoitettu rauhantunnusteluista

New York — Eräs amerikkalainen journalisti sanoo, että USAn ulkoministeriö ei tiedoittanut presidentti Lyndon Johnsonille Pohjois-Vietnamin Ho Chi Minhin vuonna 1964 esittämää rauhantunnustelua.

Uusimmassa Look-julkaisun artikkelissa Saturday Review-julkaisun toimittaja Norman Cousins sanoo, että presidentti Johnson sai tietää ko. rauhantunnustelusta YKn pääsihteeri U Thantin kautta vasta lähes kahden vuoden kuluttua.

Thantin kerrotaan sanoneen Johnsonille, että hän oli lähettänyt käsin kirjoitetun kirjeen presidentti Ho:lle vuoden 1964 syksynä, esittäen rauhanneuvottelujen perusteita.

Kolme viikkoa myöhemmin Ho lähetti vastauksen, että Pohjois-Vietnam on valmiina aloittamaan salaiset keskustelut Yhdysvaltain kanssa, ja että Thant antoi Ho:n vastauksen Yhdysvaltain silloiselle YK:n valtuutetulle, Adlai Stevensonille.

Thant odotti Washngtonin vastausta yli neljä kuukautta. Tammikuun lopulla 1965 Thant sanoi mr Stevensonille, ettei ole kohtuullista odottaa, että Ho:n tarjousta voidaan pitää voimassa paljon pidempään, kirjoittaa Cousins.

Stevenson meni Washingtoniin ja palattuaan takaisin New Yorkiin hän sanoi Thantille, että USAn ulkoministeriö vastusti sinä hetkenä rauhanneuvottelujen aloittamista siksi kun se (USAn ulkoministeriö) pelkäsi Saigonin hallituksen romahtavan siihen, jos tällaiset neuvottelut aloitetaan.

Cousinsin kertoman mukaan presidentti Johnson pyysi ulkoministeri Dean Ruskinilta selostusta pian sen jälkeen kun oli saanut tiedon rauhantunnusteluista.

Cousinsin artikkelissa kerrotaan Ruskin sanoneen presidentti Johnsonille, että Stevenson ei ollut saanut valtuuksia neuvotteluesityksen hylkäämiseksi, mutta hän jätti sanomatta sen, oliko Stevenson saanut valtuudet sen hyväksymiseksi. Mr Rusk ei esittänyt liioin mitään selitystä siitä, miksi ulkoministeriö ei tiedoittanut asiasta presidentti Johnsonille.

Taas laina Länsi-Saksalta

St. Johns, Newfoundland. — Newfoundland aikoo lainata Länsi-Saksan valuuttamarkkinoilta $19.2 miljoonaa.

Tämän uuden 15 vuoden lainan koron sanotaan olevan 7.25 prosenttia ja oblikatioiden odotetaan tulevan ulos heinäkuun 31 päivänä.

Tämä on jo toinen laina, jonka Newfoundland aikoo ottaa Länsi-Saksalta. Newfoundland lainasi viime syksynä L-Saksalta 32.5 miljoonaa dollaria.

81 pyhiinvaeltajaa kuoli junarikossa

Cuttack, Intia. — Vähintään 81 henkilöä sai täällä surmansa tällä viikolla, kun tavarajuna törmäsi erään matkustajajunan takaosaan. Matkustajajuna oli tupaten täynnä hindulaisia pyhiinvaeltajia, jotka olivat matkalla Intian Juggernaut temppeliin.

Pelastustyöläiset löysivät ainakin 81 henkilön ruumiit ja poliisit arvelivat, että surmansa saaneiden lukumäärä voi nousta yli 100.

Jackson & Barnard
HAUTAUSTOIMISTO
Palvellut Sudburyn yhdyskuntaa yli neljäkymmentäviisi vuotta edistyneellä tavalla, jonka vuoksi voimme tarjota hienoimmat mukavuudet: kappelin, joka on kuin kirkko, urkurin ja kykenevän henkilökunnan ilman lisämaksua.
VAPAATA PARKKEERAUSTILAA TONTILLAMME
233 Larch St. Sudbury

Aina valmis palvelemaan Teitä
soittakaa
675-6427
LAINE AGENCIES REALTOR
Vakuutustoimisto
KAIKKIA VAKUUTUKSIA
Oliver R. Laine ja Pentti Penttilä
Kiinteistönmyynti toimisto
Johtaja: Mrs. M. Summers kotiin 674-4829
Myynti: George Gustafson kotiin 675-6900
Mrs. D. Paul, kotiin 673-0419
Pentti Penttilä, kotiin 675-2941
Oliver R. Laine, kotiin 674-4167
Kiinteistön ja perintökiinteistön laillinen arvioitsijat
Mrs. M. Summers Pentti Penttilä Oliver R. Laine
125 DURHAM STREET SOUTH SUDBURY, ONTARIO